

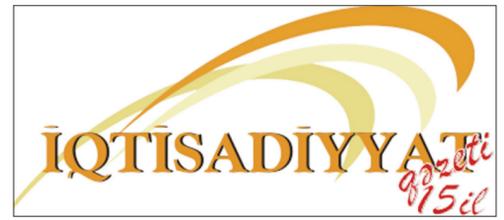

SƏH. 3 | SAHIBKARLIQ

Ölkədə sahibkarlığın inkişafı iqtisadi modernləşmənin uğurla reallaşmasına xidmət edir

Страницы жизни известного азербайджанского ученого

SƏH. 5 | ELM ADAMI

iqtisadi qüdrətiniz naminə!

İQTİSADİYYAT

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

Yeni aeroovağzal kompleksi ölkəmizin inkişafını, Azərbaycanın gücünü göstərir

Aprəlin 23-də Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunun yeni aeroovağzal kompleksinin açılışı olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, xanımı Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri açılış mərasimində iştirak etmişlər. Azərbaycanda sərnəşin daşımalarının həyata keçirilməsi üçün aeroovağzal binası ilk dəfə 1933-cü ildə yaradılmışdır. Bakı aeroportunun ərazisində ilk ikimərtəbəli aeroovağzal binası 1965-ci ildə tikilib istismara

verilmişdir. 1980-ci ildə ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Bakı aeroportunda yeni aeroovağzal kompleksinin layihələndirilməsinə və tikintisinə başlanmışdır. Lakin bu layihənin həyata keçirilməsi yalnız Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra baş tutmuşdur. Beynəlxalq standartlar səviyyəsində aeroovağzal kompleksinin açılış ulu öndər Heydər Əliyevin iştirakı ilə 1999-cu ildə olmuşdur. Cəmi bir neçə il ərzində Bakı aeroportunda

uçuş-ənmə zolaqları və yönəldici yollar yenidən qurulmuş, uçuşları idarəetmə sistemləri müasirləşdirilmiş, radionaviqasiya və meteovadənlik yenilənmiş, digər silsilə tədbirlər reallaşdırılmışdır. Bununla paralel olaraq, ölkənin regionlarında da mülki aviasiya intensiv inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur. 2004-cü ildə beynəlxalq standartlara cavab verən Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanı işə düşmüşdür. Regionların sosial-iqti-

sadi inkişafı Dövlət Proqramı çərçivəsində 2006-2008-ci illərdə bir-birinin ardınca Gəncədə, Zaqatalada və Lənkəranda hava limanları istismara verilmişdir. Daha sonra Qəbələdə və Yevlaxda hava limanları inşa olunmuşdur. Bundan əlavə, sərnəşin və yük daşımalarının daha müasir səviyyəyə çatdırılması üçün təyyarə və helikopter parkı yenilənmişdir. "Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (AZAL) təyyarə parkı dünyanın tanınmış şirkətlərindən alınan yeni və müasir təyyarələrlə zənginləşdirilmişdir. Hazırda AZAL-ın təyyarələri dünyanın onlarla ölkəsinə uçuşlar həyata keçirir. Azərbaycanın dünyanın inkişaf etmiş ölkələri sırasında layiqli mövqə tutmasını başlıca prioritetlərdən biri kimi qarşıya məqsəd qoyan Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi sürətli sosial-iqtisadi inkişaf proqramları mülki aviasiyanın yüksəlişində də mühüm rol oynamışdır. Son illərdə ölkəmizdə mülki aviasiyanın inkişafı istiqamətində görülən tədbir-

lərdən biri də Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda yeni aeroovağzal kompleksinin tikintisidir. 2011-ci il martın 17-də Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə təməli qoyulan və bu günlərdə tikintisi başa çatdırılan yeni aeroovağzal kompleksi gözəlliyi və funksional keyfiyyətləri ilə seçilir. Dövlətimizin başçısı bir neçə dəfə tikinti işlərinin gedişi ilə maraqlanmış, tapşırq və tövsiyələrini vermişdir. Prezident İlham Əliyev Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunun yeni aeroovağzal kompleksinin rəsmi açılışını bildirən lenti kəsdi. "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin prezidenti Cahangir Əsgərov görülən işlərlə bağlı dövlətimizin başçısına məlumat verdi. Bildirildi ki, ölkəmizin hava nəqliyyatının modernləşdirilməsinə xüsusi diqqət göstərilir. Nəhəng aviaşirkətlərdən birinə çevrilmiş AZAL həm regionda, həm də MDB məkanında yeni avialaynərlərin sayına görə liderlərdən biridir. Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda yeni aero-

ovağzal kompleksinin istifadəyə verilməsi bu hava limanının strateji əhəmiyyətini daha da artırır. Prezident İlham Əliyev mərasimdə çıxış etdi. **Prezident İlham Əliyevin çıxışı:** - Hörmətli xanımlar və cənablar, əziz dostlar! Bu gün ölkəmizin həyatında çox əlamətdar bir gündür. Bu gün biz Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunun yeni aeroovağzal kompleksinin açılışını qeyd edirik. Bu münasibətlə mən sizin hamınızı ürəkdən təbrik edirəm. Yeni aeroovağzal kompleksinin açılışı böyük hadisədir. Bu möhtəşəm bina ölkəmizin inkişafını, Azərbaycanın gücünü göstərir. Bu aeroport dünyanın ən gözəl aeroportlarından biridir, nadir memarlıq əsəridir, daxili dizayn da göz oxşayır. Burada bütün işlər yüksək keyfiyyətlə, böyük zövqlə görülmüşdür. Yəni, bu, ölkəmizin hava qapısı kimi bu günkü Azərbaycanın inkişafını göstərir və gözəlləşən Bakıya əlavə yaraşır verir. **SƏH. 2**

Bakıda birinci Beynəlxalq "Caspian Energy Forum-2014" keçirilmişdir

Aprəlin 23-də "Caspian Energy International Media Group"un 15 illik yubileyi çərçivəsində Bakıda Birinci Beynəlxalq "Caspian Energy Forum-2014" keçirilmişdir. Forumu "Caspian European Club"un baş icraçı direktoru Telman Əliyev açmışdır. O, tədbir iştirakçıları salamlayaraq bildirmişdir ki, 15 il bundan əvvəl "Caspian Energy" jurnalının yaradılmasında məqsəd Azərbaycan və Xəzər dənizi regionu ölkələrinin neft strategiyasının dünyada tanınması idi. Bu istiqamətdə çox iş görülmüşdür. Sonra açılış nitqi ilə çıxış edən forumun sədri, energetika naziri Natiq Əliyev bu ilin Azərbaycan və Xəzər regionu ölkələri üçün əlamətdar bir il olduğunu demişdir. Qeyd olunmuşdur ki, cari ildə Azərbaycanda ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə 1994-cü il sentyabrın 20-də Bakıda beynəlxalq neft şirkətləri konsorsiumu ilə imzalanmış "Azəri", "Çıraq", "Günəşli" yataqlarının

kəşfiyyatı və işlənilməsi üzrə "Əsrin Müqaviləsi"nin 20 illik yubileyi təntənəli surətdə qeyd ediləcəkdir. Belə bir forumun məhz "Əsrin Müqaviləsi"nin 20 illik yubileyi çərçivəsində keçirilməsi olduqca əlamətdar hadisədir. Sonra forum öz işini sessiyalarla davam etdirmişdir. "Avropa İttifaqının enerji təhlükəsizliyinin Xəzər və Qara dəniz regionları ölkələri ilə qarşılıqlı fəaliyyəti" mövzusunda keçirilən birinci sessiyaya energetika naziri Natiq Əliyev sədrlik etmişdir. Nazir sessiyada "Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyi - Xəzər regionu ölkələri ilə əməkdaşlıq və əsas prioritetlər" mövzusunda məruzə ilə çıxış etmişdir. Bildirilmişdir ki, Azərbaycan özünün enerji təhlükəsizliyini təmin etmişdir və bu gün Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm rol oynayır. Azərbaycan son illərdə qaz hasilatını 30 milyard kubmetrə çatdırmışdır və bu da olduqca vacib məsələdir. Həsi olunan təbii qaz yerli tələbatı ödəməklə yanaşı,

xarici bazarlara da çıxarılır. "Şahdəniz" yatağının işlənilməsinin ikinci mərhələsində çıxarılacaq qaz Avropa ölkələrinin mavi yanacaq olan tələbatını ödəyəcəkdir. Sessiyada Amerika Birləşmiş Ştatlarının Azərbaycan Respublikasındakı səfiri Riçard Morninqstar çıxış edərək bildirmişdir ki, "Əsrin Müqaviləsi"nin imzalanması ABS ilə Azərbaycan əməkdaşlığının inkişaf etməsinə öz müsbət təsirini göstərmişdir. Rəsmi Vaşinqton Azərbaycanın Avropa İttifaqına daxil olan ölkələrə qaz ixrac etməklə niyyətini və bunun üçün reallaşdırılacaq çalışdığı layihələri dəstəkləyir. R.Morninqstar qeyd etmişdir ki, Avropa və dünyanın enerji təhlükəsizliyi baxımından böyük əhəmiyyətə malik Trans-Anadolu qaz kəməri (TANAP), Transadriatik qaz kəməri (TAP) və "Şahdəniz-2" layihələrinin Azərbaycanın liderliyi ilə reallaşdırılması olduqca əhəmiyyətlidir. **SƏH. 2**

Bioloji Təbabət Klinikası Almaniya – Azərbaycan

Üstünlükləri:

- Özünübərpə və müdafiə sistemlərinin pozulmuş funksiyalarının bərpası
- Xəstəliyin deyil xəstənin müalicəsi
- Yalnız təbii tərkibli potensiyalaşdırılmış dərman preparatlarından istifadə

MÜAYİNƏLƏR:

- AFGEN Genetik diaqnostika mərkəzi (Türkiyənin Ege Universitetinin professoru Afq bərdəlinin rəhbərliyi ilə fəaliyyət göstərən müasir laboratoriyada bütün növ genetik xəstəliklərin dəqiq analizləri aparılır)
- Avtomatlaşdırılmış müasir laboratoriya vasitəsilə biokimyəvi, hematoloji, klinik analizlər
- Çoxfunksiyalı, məsafədən idarə olunan rəqəmsal rentgen vasitəsilə onurğa, sümük- oynaq xəstəliklərinin müayinəsi
- 4D rejimli USM aparatı vasitəsilə ginekoloji, baş- beyin və qarın boşluğunun müayinəsi
- İkienerjili-rentgenoloji densitometr vasitəsilə sümük-oynaq xəstəliklərinin müayinəsi(osteoporozun erkən aşkarlanması)
- Videoendoskopiya (bronxoskopiya, qastrokopiya, kolonoskopiya, kolposkopiya)
- İmedis-kompüter vasitəsilə virus və qurd xəstəliklərinin müayinəsi və müalicəsi
- EEQ
- PZR laboratoriyaya Aparatı vasitəsi ilə dəqiq və keyfiyyətli analizlər

MÜALİCƏLƏR:

- Plazmaferez
- Ozonoterapiya
- Son texnologiyalı aparatlarla təchiz olunmuş müasir fizioterapiya
- Hidrokolonoterapiya
- Drenaj terapiya
- İynəbatırma və zəli terapiyası
- Tibbi kosmetologiya

Ünvan: 3-cü mkr., Cavadxan küç. 24, (Memar Əcəmi metro stansiyasının yaxınlığında) Telefon: (012) (070) (050) (055) **430 89 89** www.biologiyetababat.az

Yeni aeroovağzal kompleksi ölkəmizin inkişafını, Azərbaycanın gücünü göstərir

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Burada səmşinlər üçün bütün lazımı şərait yaradılmışdır. Çox rahat istirahət zonaları, ictimai yerlər, böyük hollar tikilmişdir. Yuxarıdan baxanda isə bu bina qanadlarını açmış böyük quşa bənzəyir. Necə ki, bu gün Azərbaycan da inkişafdadır, Azərbaycan da öz qanadlarını geniş açmışdır, irəliyə gedir, iqtisadi inkişaf templərinə görə dünyada birinci yerdədir. Belə möhtəşəm binaların, nəqliyyat infrastrukturunun yaradılması bizim dövlət siyasətimizdir.

Hava nəqliyyatının inkişafı Azərbaycanca prioritet məsələlərdən biridir, dövlət öz dəstəyini əsirgəmir. Son illərdə hava nəqliyyatının inkişafına böyük dövlət investisiyaları qoyulmuşdur. Dövlət büdcəmizin artması hesabına bu sahəyə də əlavə vəsaitin ayrılması mümkün olmuşdur. Deyə bilərəm ki, son illər ərzində hava nəqliyyatı infrastrukturuna qoyulan vəsaitin hamısı dövlət investisiyaları hesabına mümkün olmuşdur.

Təkcə onu demək kifayətdir ki, bu aeroport ildə 6 milyon səmşinə xidmət edəcəkdir. On beş il bundan əvvəl tikilmiş və bu yaxınlarda əsaslı şəkildə bərpa edilmiş aeroportun köhnə binası da 3 milyon səmşini qəbul etmək imkanına malikdir. Beləliklə, Azərbaycanda ildə 9 milyon səmşin Bakının hava limanından istifadə edə bilər.

Ölkəmizin digər şəhərlərində yeni aeroportlar tikilmişdir. Son 10 il ərzində 7 aeroport tikilmişdir. Onlardan 5-i beynəlxalq statusu malikdir. Bakı, Gəncə, Naxçıvan, Lənkəran, Qəbələ, Zaqatala və Yevlax aeroportları tikilib istifadəyə verilmişdir. Bu aeroportlarda həm xarici ölkələrə uçuşlar təşkil edilir və uçuşların sayı artır, eyni zamanda, daxili uçuşların da sayı artmışdır.

Mən yaxşı xatırlayıram, biz regional aeroportların tikintisinə başlayanda müxtəlif fikirlər var idi ki, bəlkə buna ehtiyac yoxdur, kim bu aeroportlardan istifadə edəcəkdir, uçuşlar təşkil edilməyəcəkdir. Ancaq baxın, bu gün regional aeroportlarımızdan nə qədər səmşin istifadə edir, nə qədər Azərbaycan vətəndaşı indi yaşadığı zonadan başqa ölkələrə rahat gedə bilər. Bu gün Gəncə, Naxçıvan, Lənkəran, Qəbələ aeroportlarından xarici ölkələrə uçuşlar təşkil edilir.

Eyni zamanda, dövlət yeni təyyarələrin alınmasında da öz siyasətini davam etdirir. Deyə bilərəm ki, AZAL-in bir donə də olsun köhnə təyyarəsi qalmamışdır. Bütün təyyarələr təzadiv və ən yüksək standartlara cavab verir. Yəni, bu standartlardan yuxarı standart yoxdur. Çünki AZAL-in bu gün hava parkı "Boeing", "Airbus", "Embraer" təyyarələrindən ibarətdir. Bu gün bizim

25-ə yaxın təyyarəmiz vardır və bu proses davam etdirilir. Yaxın gələcəkdə yeni, böyük təyyarələrin alınması da nəzərdə tutulur. Bu aeroport hətta dünyanın ən nəhəng təyyarəsi olan "Airbus A 380" də enə və burada ona xidmət göstərilə bilər. Yəni, Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu həm gözəlliyi, dizaynı, rahatlığı və həm də burada göstərilən xidmətlər baxımından bu gün dünyada seçilən aeroportlardandır. Azərbaycan dövləti bundan sonra da hava nəqliyyatının inkişafına öz dəstəyini verəcəkdir.

Bu gözəl şərait, maddi dəstək və hava nəqliyyatının infrastrukturuna qoyulan vəsait, eyni zamanda, milli aviakəmətimizin inkişafına da öz təsirinə göstərmişdir. Bu gün AZAL dünya miqyasında seçilən hava şirkətlərindədir. Təhlükəsizlik və keyfiyyət ön plandadır. Bu iki amil bu gün AZAL-ı dünyada müasir və dinamik şirkət kimi təqdim edir. Mən bilərəm və maraqlanıram, səmşinlər xidmətdən də razıdırlar. Ümumiyyətlə, AZAL-ın uğurlu inkişafı ölkəmizin ümumi inkişafına da öz müsbət təsirinə göstərir. Çünki Azərbaycana, Bakıya və ya digər şəhərlərə gələn ilk qonaq AZAL-la üzləşir və orada göstərilən xidmət ilk dəqiqələrdən ölkəmiz haqqında təsəvvür yaradır.

Bu gün ölkəmiz inkişafdadır. Bu gün müasir Azərbaycan dünya miqyasında öz imkanlarını ortaya qoyur. Əlbəttə ki, belə olan halda ilk təmas yerində də səviyyə ölkəmizin ümumi səviyyəsinə bərabər olmalıdır. Mən çox şadam ki, dövlət dəstəyindən istifadə edərək AZAL bu gün nəinki regionda, dünya miqyasında böyük

şirkətlərdən biridir və uçuşların sayı artır. Bu gün dünyanın 30-dan yuxarı aeroportuna uçuşlar təşkil edilir.

Əlbəttə, bu müsbət dinamika əminəm ki, gələcəkdə daha da güclənəcəkdir. Çünki görüləsi işlər çoxdur. Baxmayaraq ki, son illər ərzində hava nəqliyyatı infrastrukturunun yaradılması ilə bağlı, demək olar, bütün əsas işlər görülmüşdür. Aeroportlar tikilib, müasir texnika, yeni təyyarələr alınıb gətirilmişdir, yeni uçuşlar təşkil edilir. Ancaq Azərbaycan inkişaf edir və ölkəmizə gələn qonaqların sayı artır. Belə olan halda əlbəttə ki, hava nəqliyyatının inkişafı bundan sonra da prioritet məsələ olaraq qalacaqdır.

Eyni zamanda, Azərbaycanda yük daşımalarının həcmi də artır. Azərbaycanda karqo aviasiya deyə bilərəm ki, dünya miqyasında ən birinci yerlərdədir. Biz öz coğrafi vəziyyətimizdən çox səmərəli şəkildə istifadə edirik. Çalışırıq və hesab edirik buna nail olmuşuq ki, Bakını nəqliyyat və logistika mərkəzinə çevirək. Bu məqsədlə karqo aviasiya Azərbaycanda uğurlu inkişaf edir. Yeni təyyarələr alınır. Karqo terminalı neçə ildir ki, fəaliyyət göstərir. Yəni, biz coğrafi vəziyyətimizdən maksimum dərəcədə istifadə etməliyik ki, Azərbaycan, o cümlədən regionu nəqliyyat mərkəzinə də çevirək. Bu istiqamətdə işlər uğurla gedir. Bu, ölkəmizin önəmli artırıq, eyni zamanda, iqtisadi potensialımızı gücləndirir. Hesab edirəm ki, bu istiqamətdə əlavə tədbirlərin görülməsi nəticəsində biz imkanlarımızı bölgədə daha da möhkəmləndirəcəyik.

Beləliklə, Azərbaycan dünya

zidentin ehtiyat fondunun vəsaiti hesabına kənd yollarının tikintisi sürətlə gedir. Hesab edirəm ki, növbəti illərdə - 2018-ci ilə, üçüncü regional proqram başa çatana qədər biz bütün kənd yollarını tikəcəyik və bərpa edəcəyik.

Dəniz nəqliyyatı da prioritet olaraq qalır. Xəzər Gəmiçiliyi dünya miqyasında böyük şirkət hesab olunur. Yaxın keçmişdə bu şirkətin birinci mərhələsi başa çatacaq, istifadəyə verilməyə başlayacaq, struktur islahatları aparılmışdır. Bu gün Xəzər Gəmiçiliyi də "AZAL"ın səviyyəsinə çatmışdır və çatacaqdır. Bizim 260-dan yuxarı gəmimiz vardır. Düzüdü onları bəzilərini lazımı səviyyəyə deyil. Ancaq son 10 il ərzində 20-yə yaxın gəmi alınmışdır. Onlardan 10-u tanker, 6-sı isə bərədir. Azərbaycanda böyük gəmiqayırma zavodu tikilmişdir. Heç vaxt Azərbaycanda belə zavod olmamışdır. Ancaq gəmi təmiri zavodlarımız olmuşdur. Amma bu gün gəmiqayırma zavodumuzda istənilən gəmi istehsal oluna bilər. Tanker, bərə, səmşin gəmisi, neft əməliyyatlarına xidmət edən gəmilər və eyni zamanda, hərbi gəmilər də istehsal oluna bilər. Bu gün Xəzər hövzəsində ən böyük beynəlxalq dəniz ticarət limanı da Azərbaycanda - Ələtdə tikilir. Bu il bu limanın birinci mərhələsi başa çatacaq, istifadəyə verilməyə başlayacaq. Bütövlükdə isə biz gələcək il Ələt Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının açılışını qeyd edəcəyik. Birinci mərhələdə 10 milyon, ondan sonra 20 milyon, o cümlədən bir milyon konteyner yük daşıma qabiliyyətinə malik olan bu liman Azərbaycanın tranzit imkanlarını daha da artıracaqdır.

Bununla paralel olaraq Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisi də uğurla gedir. Bu layihəni biz tərəfdaşlarla - Türkiyə və Gürcüstanla bərabər icra edirik. Bu dəmir yolunun tikintisi nəticəsində Azərbaycan iki qitəni birləşdirəcəkdir. Onsuz da biz Avropa ilə Asya arasında olan bir ölkəyik. Dəmir yolları ilə, avtomobil yolları ilə, hava nəqliyyatı ilə biz öz mərkəzi rolumuzu daha da artıracağıq. Bakı-Tbilisi-Qars tarixi layihədir. Azərbaycan maliyyə yükünün böyük hissəsini öz üzərinə götürmüşdür. Azərbaycanın payına düşən tikinti işləri artıq bu ilin sonuna qədər tamamlanacaq və ümid edirəm ki, gələcək illərdə başlayaraq bu yol tamamilə açıla bilər. Beləliklə, Asya ilə Avropayı birləşdirən ən rahat, qısa yol Azərbaycandan keçəcəkdir.

Bir sözlə, bu gün, bu gözəl və tarixi bir gündə bütövlükdə nəqliyyat sektorunda gedən işlər, bundan sonra aparılacaq islahatlar və siyasət haqqında istərdim ki, öz fikrimi bildirim. Bundan sonra da dövlət öz siyasətini davam etdirəcəkdir. Azərbaycanca nəqliyyat sektoru iqtisadi

diyyatımızın aparıcı sektoruna çevrilməkdədir. Belə gözəl aeroportların tikintisi, eyni zamanda, gənc, amma müasir və dünya miqyasında iqtisadi inkişaf baxımından ən sürətlə inkişaf edən ölkə olan Azərbaycanın gücünü göstərir.

Bu aeroportun tikintisində iştirak etmiş bütün insanlara - inşaatçılara, dizaynerlərə, memarlara təşəkkürümü bildirirəm. Əminəm ki, Azərbaycan vətəndaşları və ölkəmizə gələn qonaqlar bu gözəl imkanlardan istifadə edəcəklər. Bu binaya girərkən adamın ürəyi açılır. Mən fəxr edirəm ki, bizim belə gözəl aeroportumuz vardır.

Əziz dostlar, sizi və bütün Azərbaycan xalqını bu gözəl hadisə münasibəti ilə bir daha ürəkdən təbrik edirəm, sizə yeni uğurlar arzulayıram. Sağ olun.

Respublikamızın hava nəqliyyatının modernləşdirilməsinə göstərdiyi diqqətə görə Prezidenti İlham Əliyevə təşəkkür edən "Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Şəhmdar Cəmiyyətinin (AZAL) səhmdarı Cahangir ƏSGƏROV dedi:

Bu gün haqiqətən tarixi bir gündür. Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunun Yeni Aeroovağzal Kompleksi istismara verilir.

İldə 6 milyon səmşin daşıma gücünə malik olan yeni aeroovağzal kompleksinin ümumi sahəsi 65 min kvadratmetrdir.

Taməli qoyulduğu gündən indiyədək, Sizin birbaşa tövsiyələriniz nəticəsində bu terminalın tikintisində ən keyfiyyətli materiallardan istifadə edilmiş və müasir tələblərə cavab verən avadanlıq quraşdırılmışdır.

Bu terminalda uçuşların təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə beynəlxalq aviasiyada istifadə olunan ən son elmi-texniki nailiyyətlər tətbiq edilmişdir.

Səmşinlərin rahatlığını təmin etmək üçün hər bir imkan yaradılmış - çox sayda kafe və restoranlar, biznes salonları, interaktiv köşklər və uşaq meydançası inşa edilmiş, zallarda 2000-dən çox rahat oturmaqcaq, 40 ədəd qeydiyyat masası, 30 eskalator, 21 lift və binanın xaricində teleskopik traplar quraşdırılmışdır.

Bu traplar, eyni zamanda, 12 təyyarəni, o cümlədən dünyanın ən böyük səmşin təyyarəsini - "Airbus A 380"ni qəbul edə bilər.

Terminalın tikintisi ilə yanaşı, Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunun infrastrukturunu dəyişmiş, terminalın istismar tələblərinə uyğunlaşdırılmışdır.

Sonra Prezident İlham Əliyev yeni aeroovağzal kompleksi ilə yaxından tanış oldu.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Çexiyaya işgüzar səfərdədir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 23-də Çex Respubli-

kasına işgüzar səfərə gəlmişdir. Azərbaycan Respublikası-

nın Prezidenti İlham Əliyev aprelin 23-də Çex Respublikasının Deputatlar Palatasının sədri, Çexiya-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Yan Hamaçek ilə görüşmüşdür.

Görüşdə ölkələrimiz arasında ikitərəfli əlaqələrin inkişafından məmnunluq ifadə olundu. Parlamentlərarası əlaqələrin daha da genişlənməsinin Azərbaycan-Çexiya əməkdaşlığının inkişafına töhfə verdiyi bildirilmişdir.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında əməkdaşlıqla bağlı fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Bakıda birinci Beynəlxalq "Caspian Energy Forum-2014" keçirilmişdir

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri Aydın Əliyev çıxış edərək bildirmişdir ki, ötən 22 il ərzində Azərbaycanda gömrük işinin təkmilləşdirilməsi, gömrük orqanlarının maddi-texniki və normativ-hüquqi bazalarının möhkəmləndirilməsi, dünya gömrük sistemində inteqrasiyaya istiqamətdə uğurlu addımlar atılmışdır.

Sessiyada Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti Aparatının ekologiya şöbəsinin müdiri İlyas Əlizadə "Davamlı inkişafın ekoloji və enerji göstəriciləri" mövzusunda məruzə ilə çıxış etmişdir. Akkord Sənaye, Tikinti, İnvestisiya Korporasiyasının baş direktoru Göksel Aybek və "Azersun Holding" in prezidenti Abdulləbari Gözəl çıxış edərək forumun keçirilməsinin əhəmiyyətindən danışıqlar.

ARDNS-nin geologiya, geofizika və yataqların işlənməsi üzrə birinci vitse-pre-

zidenti, akademik Xoşbəxt Yusifzadənin sədrliyi ilə keçirilən forumun ikinci sessiyasında "Təbii qaz və qeyri-konvensional təbii qaz - XXI əsrin əsas enerji daşıyıcısıdır" və "Xəzərdə kəşfiyyat və hasilat perspektivləri" mövzularında fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Müqavilə imzalandıqdan sonra xarici şirkətlərlə daha 32 saziş imzalanmışdır. İqtisadi əhəmiyyət isə ondan ibarətdir ki, ölkəmizdə neft və qaz istehsalı artmış, iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunun inkişafı üçün şərait yaradılmışdır. Əgər Azərbaycan 1997-ci ildə 9 milyon ton neft hasil edirdisə, 2010-cu ildə hasilat 51 milyon tona çatmışdır.

ARDNS-nin birinci vitse-prezidenti diqqətə çatdırmışdır ki, hazırda "Azəri-Çırağ-Günəşli" yataqlar blokunun darin sulu hissəsindən ayda 2,8 milyon ton neft, 1,1 milyon kubmetr qaz hasil edilir.

X.Yusifzadə qeyd etmişdir ki, cari ilin aprelin 1-ə olan məlumatla əsasən dünya

bazarlarında Azərbaycanın payına düşən 175 milyon tona qədər mənfəət nefti satılmışdır. Mənfəət neftinin satışından əldə edilmiş gəlirlər Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsinə və xalqın rifah halının yaxşılaşdırılmasına sərf olunur.

Bildirilmişdir ki, 1999-cu ildə nəhəng "Şahdəniz" yatağının kəşf edilməsi Azərbaycanı dünyaya qızıl ixrac edən ölkə kimi tanıtmışdır. "Şahdəniz" yatağının ehtiyatları bu günə 1,2 trilyon kubmetr qazdan və 240 milyon ton kondensatdan ibarətdir.

Sessiyada "SOCAR-AQS"-nin baş direktoru Ramin İsayevin "Ekoloji təmiz qazıma, Xəzərin xidmət şirkətlərinin əsas iş prinsipləri" və "Caspian Wireline Service"-in prezidenti Kelvin Vilsonun "Geologiya və geofizikanın aparıcı dünya texnologiyalarının Xəzərdə tətbiqi" mövzularında məruzələri dinlənmişdir.

Milli Məclisin iqtisadi siyasət komitəsinin sədri, akademik Ziyad Səmədzadənin sədrlik etdiyi forumun üçüncü və dördüncü sessiyalarında "İqtisadi qloballaşma - Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün üstünlüklər və çətinliklər", "Qeyri-neft sektorunun inkişafı - Azərbaycanda sənaye, keyfiyyət infrastrukturunu, nəqliyyat və turizmin inkişaf potensialı", "Azərbaycanda XXI əsrin informasiya-kommunikasiya texnologiyaları innovasiyaları", "Postböhnan dünya maliyyə sistemi və Azərbaycanın maliyyə siyasəti" və başqa mövzular ətrafında müzakirələr aparılmışdır.

Birinci Beynəlxalq "Caspian Energy Forum-2014"-ün təşkilatçıları Caspian European Club (CEiBC) və "Caspian Energy International Media Group"dur.

2014-cü ilin 1-ci rübü ərzində Vergilər Nazirliyinə daxil olmuş vətəndaş müraciətləri haqqında

2014-cü ilin 1-ci rübü ərzində dövlət vergi orqanlarına cəmi 21824 müraciət daxil olmuşdur ki, onlardan 98,7%-i ərizə, 1,2%-i şikayətdir. Müraciətlərin 39,2%-i müxtəlif arayışların alınması, 29,4%-i kameral vergi yoxlamaları, 6,8%-i səyyar vergi yoxlamaları, 8%-i vergi borcları, 0,2%-i vergi orqanlarının vəzifəli şəxslərinin hərkəti (hərəkətsizliyi), 0,1%-i korrupsiya hüquqpozmaları, 15,6%-i digər məsələlərlə bağlıdır.

Hesabat dövründə vergi orqanlarına daxil olan şikayətlərin faktiki sayı ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 18,9% azalmışdır, eyni və təkrar müraciətlər nəzərə alınmaqla faktiki şikayətlərin sayı cəmi 159 olmuşdur.

14,9%-i bərədə müvafiq izahatlar verilmiş, 3,3%-i əsassız sayılmış, 1,3%-i qismən həll olunmuş, 0,9%-i aidiyyəti üzrə göndərilmiş, 4,5%-i icradadır. Şikayətlərin 28,3%-i əsassız sayılmış, 42,5%-i üzrə müvafiq izahatlar verilmiş, 9,5%-i müsbət həll olunmuş, 7,1%-i aidiyyəti üzrə göndərilmiş, 0,4%-i qismən həll olunmuş, 12,2%-i icradadır.

2014-cü ilin 1-ci rübündə Vergilər Nazirliyi tərəfindən qəbul edilmiş 197 nəfər vətəndaşın müraciətlərinin 55-i vergi orqanlarında işə qəbul olunma, 15-i iş yerinin dəyişdirilməsi, 1-i vergi orqanlarının vəzifəli şəxslərinin hərkətlərindən (hərəkətsizliklərindən) şikayət, 126-sı maddi yardım almaq, şəxsi və digər məsələlərlə əlaqədar olmuşdur.

Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu tərəfindən maliyyələşdirilən "Azad sahibkarlığın və liberal iqtisadiyyatın təşviqi" layihəsi çərçivəsində çap olunub.

Ölkədə sahibkarlığın inkişafı iqtisadi modernləşmənin uğurla reallaşmasına xidmət edir

Azərbaycanda sahibkarlığın inkişafı strategiyası bir model olaraq ölkənin iqtisadi yüksəlişində möhtəşəm nümunəyə çevrilir

Son zamanlar Azərbaycanda həyata keçirilən mühüm dövlət proqramları, iqtisadiyyatın şaxələnməsi tədbirləri, sahibkarlığın inkişafı, investisiya sektorunun daha da yaxşılaşdırılması qeyri-neft sektorunun dinamik inkişafını sürətləndirir və neft sənayesinin artım tempini üstələyir. Sevindirici haldır ki, qeyri-neft sektorunun inkişafında və bu sahədə istehsal olunan məhsulların kəmiyyət və keyfiyyət etibarilə yüksəlişində sahibkarlar daha böyük rol oynayırlar. Təbii ki, bütün bu nailiyyətlər ölkədə həyata keçirilən uğurlu siyasətin məntiqi nəticəsidir.

- Qüdrət müəllim, Siz Azərbaycanın ilk sahibkarlarından birisiniz. Bu sahənin formalaşmasında müəyyən rolunuz olub. Sizə göstərilən etimadın nəticəsidir ki, 1998-ci ilin prezident seçkilərində ulu öndər Heydər Əliyevin vəkil olmusunuz. 2005-ci ildə Prezident İlham Əliyev sizə Tərəqqi medalını təqdim edib. Ancaq, təbii ki, bu yolda müəyyən problemləriniz də olub. Dönüb arxaya baxdıqda Azərbaycan sahibkarlığının hansı mərhələlərdən keçdiyi və bu yolda hansı çətinliklərlə qarşılaşdığınız barədə nələri deyə bilərsiniz?

- Biz bu gün tam əminliklə deyə bilərik ki, son zamanlar Azərbaycanın davamlı inkişafı və tərəqqisi yolunda əldə olunan nailiyyətlər xalqın və dövlətin təminatlı gələcəyinə etibarli zəmin yaratmışdır.

Bu nailiyyətlər ölkə başçısının təşəbbüskar, yaradıcı, gərgin əməylə yürüdülməli uğurlu siyasətin, aparılan islahatların, uğurlu həyata keçirilən mühüm Dövlət Proqramlarının səmərəsi ilə əldə olub və bütün bu nailiyyətlərin əldə olunmasında sahibkarlarımız böyük rol oynayıblar.

Azərbaycanda sahibkarlıq zümrəsi 3 tarixi mərhələni keçib - yaranma, formalaşma və inkişaf. Sahibkarlığın yaranması mərhələsi çox ağır və ziddiyyətli olub, ölkədə iqtisadiyyatın böhrandan çıxarılması mərhələsi idi. Sonra formalaşma mərhələsi - qanunvericiliyin formalaşması, ictimai-siyasi şüurun formalaşdırılması, ictimai münasibətlərin formalaşması və islahatlar. Davamlı, ardıcıl hüquqi və iqtisadi islahatlar mərhələsi. Mən həmin mərhələləri yaşamışam, görmüşəm.

Müstəqilliyin ilk illərində ölkəmizdə ictimai-siyasi vəziyyət gərginləşmiş, beynəlxalq münasibətlər pozulmuş, iqtisadiyyat böhran içində idi. Belə bir şəraitdə Heydər Əliyev hakimiyyətə qayıtdı, ilk növbədə milli iqtisadiyyatın bazar iqtisadiyyatı yolu ilə qurulacağını elan etdi. Bu məqsədə çatmaq üçün hüquqi bazanın yenidən qurulması, islahatların aparılması, mülkiyyət münasibətlərinin dəyişdirilməsi, iqtisadçı dili ilə desək, bütünlükdə istehsal üsulunun dəyişdirilməsi tələb olunurdu.

Bu məqsədə Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə fəaliyyət göstərmiş komissiya yeni Konstitusiyaya layihəni hazırladı və layihə 1995-ci il noyabrın 12-də ümumxalq referendumu ilə qəbul edildi. Azərbaycan bu Konstitusiyası ilə dünya ictimaiyyətinə demokratik dövlət quruculuğu və bazar iqtisadiyyatı yolunu tutduğunu bəyan etdi. Nəticədə də, inkişaf etmiş dövlətlər Azərbaycan ilə münasibətlər yaratmağa başladılar.

Digər tərəfdən Heydər Əliyev müharibəni dayandıraraq atəşkəs rejimi əldə etdi, sonra daxildə hakimiyyət uğrunda gedən mübarizəni səngidərək, ordu quruculuğu prosesinə, hüquqi və iqtisadi islahatlara başladı. Neft kontraktı imzalandı və bununla da ölkənin bütün strateji əhəmiyyətli sahələrinin inkişafına təkan verildi.

Həmin vaxt insanların sosial problemləri artmış, iqtisadi əlaqələr itmiş, xammal-materialların alınması çətinləşmiş, müəssisələrdə istehsalın həcmi aşağı düşmüş, bir çox müəssisə fəaliyyətini dayandırmış, nəticədə də, işsizlərin sayı artmışdı. Böhran dərinləşmişdi. Belə bir şəraitdə ictimai-siyasi quruluşu aparıcı qüvvəsinə formalaşdırmaq zərurəti meydana

gəldi. Əgər sosializm cəmiyyətində aparıcı qüvvə fəhlə-kəndli birliyi hesab edilirdisə, bazar iqtisadiyyatında bu, sahibkarlar zümrəsidir. Sahibkarlar ölkənin milli burjuaziyəsidir. Ona görə də, ulu öndər özünəməxsus müdriklilik və uzaqgörənliklə mənəvi-psixoloji baxımdan sağlam, qanunlara söykənən, Azərbaycanın gələcək inkişafını təmin edəcək tərzdə sahibkarlıq zümrəsini formalaşdırmağa başladı. Bunun üçün ilk növbədə sahibkarlığın inkişafını təmin etmək üçün hüquqi baza formalaşdırıldı. Həmin, sahibkarların dövlət məmurları ilə münasibətlərini tənzimlədi, mərhələ-mərhələ sahibkarlığın inkişafına əngəl törədən maneələri aradan qaldırdı. Bir-birinin ardınca mühüm dövlət proqramlarının həyata keçirilməsinə başlandı. "Kiçik sahibkarlığa dövlət köməyi haqqında" Qanun, Kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı Dövlət Proqramı (1997-2000-ci illər) qəbul edildi, "Kiçik sahibkarlığa dövlət dəstəyi haqqında" Qanuna əlavə və dəyişikliklər edildi.

"Haqsız rəqabət haqqında", "İnvestisiyanın qorunması haqqında", "İstehlak bazarı haqqında" qanunlar qəbul edildi. "2002-2005-ci illər üzrə kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı" Dövlət Proqramı qəbul edildi. 2002-ci ildə Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu yaradıldı.

10 sentyabr 2002-ci ildə "Sahibkarlığın inkişafına dövlət qayğısı haqqında" və 28 sentyabr 2002-ci ildə "Sahibkarlığın inkişafına mane olan müdaxilələrin qarşısının alınması haqqında" Fərman imzalandı. Bütün bu tədbirlər sahibkarlığın inkişafı üçün xüsusi önəm daşıyırdı. Həmin proqramlar çərçivəsində qarşıya konkret vəzifələr qoyuldu, sahibkarlıq fəaliyyətinə geniş imkanlar yarandı. Ulu öndərin uzaqgörən, müdrik siyasəti nəticəsində bu formalaşma mərhələsi məqsədyönlü gətirdi. Özəlləşdirmə, torpaq islahatı ədalətli, məqsədyönlü şəkildə həyata keçirildi. Nəticədə də göz qabağındadır. Özlə sektorun payı 1996-cı ildə 29%-dən 2003-cü ildə 75%-ə qaldırıldı. Bu gün ölkəmizdə sahibkarlıq inkişaf mərhələsinə yaşayır, sahibkarlar dövlət proqramlarının reallaşdırılmasında, milli iqtisadiyyatın formalaşdırılmasında, dünya təsərrüfat sistemində inteqrasiyada çox mühüm rol oynayırlar.

Sahibkarlığın inkişafı üçün hüquqi bazanın yaradılması, islahatların aparılması ilə bərabər, eyni zamanda, etibarlı texniki infrastrukturun qurulması da tələb olunurdu. Əgər təbii qaz,

ışığı, yol yoxdursa, yeni istehsal sahələri qurmaqdan söhbət gedə bilməzdi. Odu ki, infrastrukturun müasirləşdirilməsi, inkişafı üçün böyük layihələrin təməli qoyuldu, nəticədə də, bu gün sahibkarlar həmin infrastrukturdan faydalanaraq ölkənin bütün regionlarına sərmayə yatırır, öz işlərini qururlar. Paralel olaraq bazar infrastrukturunu formalaşdırıldı.

Burada bir mühüm məsələ də var. Dövlət proqramlarında qarşıya qoyulmuş möhtəşəm vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün ictimai münasibətlər sistemi, o cümlədən bu sistemə mühüm tərkib hissəsi olan dövlət-sahibkar münasibətləri qarşılıqlı əməkdaşlığa əsaslanaraq yenidən qurulmalı idi. Bu sahədə mühüm addımlar atıldı, ilk növbədə sahibkarlar mərkəzi olaraq birləşdirildi, Sahibkarlar Konfederasiyası formalaşdı. Daha sonra Prezident yanında Sahibkarlar Şurası, regionlarda sahibkarlar assosiasiyaları yaradıldı. Mən bu strukturların yaranmasında və formalaşmasında fəal iştirak etmişəm. Yəni, məntiqi dövlət siyasəti nəticəsində sahibkarlar bir zümrə olaraq təşkilatlandı. Sahibkarlıq zümrəsi həm sosial-iqtisadi, həm də ictimai-siyasi həyatda mühüm rol oynadı. Çünki, hər bir sahibkar öz ətrafında yığdığı insanlar ilə birlikdə bir qurumdur. Hər bir qurumun öz mühtəvi, münasibətlər sistemi,

özünün sosial problemləri və inkişaf perspektivləri var.

Biz hazırkı təfəkkürümüzdə uyğun sahibkarları mənsubiyyətinə və mənsəyinə görə qiymətləndiririk, belə ki, mənsubiyyətinə görə milli və azad sahibkarlar kimi təsnif edirik. Bunların hər birinin mövcud problemləri və inkişaf perspektivləri bir-birindən fərqlidir. İlkincisi, sahibkarlıq mənsəyinə görə fərqlənir. Elə sahibkar var ki, sifirdən başlayaraq hansısa istehsal və ya xidmət sahəsinə qurur. Bir də var, sahibkar dövlətin hansısa əmlakını özəlləşdirir və onun bazasında sahibkarlıq fəaliyyəti göstərməyə başlayır. Müstəqil işini quran sahibkar ilə dövlət əmlakını özəlləşdirib fəaliyyət göstərən sahibkarın problemləri və inkişaf perspektivləri fərqlidir. Bunları bir müstəvidə dəyərləndirmək mümkün deyil. Azərbaycanda belə bir şəraitdə sahibkarlıq inkişaf etməyə başladı.

Biz dönüb geriye baxdıqda qürurla deyə bilərik ki, ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən başlanmış və möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyev tərəfindən çox uğurla davam etdirilən bu prosesin nəticəsində sahibkarlarımız böyük inkişaf yolu keçmişdir. Azərbayc-

an sahibkarının ictimai-siyasi şüur səviyyəsi, düşüncə tərz, təfəkkürü, dünya görüşü, intellektual səviyyəsi və nəhayət, milli təəssübkeşliyi o vaxtlar ilə müqayisə edilməz dərəcədə dəyişib. Bugünkü sahibkarlar nəinki kiçik ticarət və xidmət sahəsini, həmçinin iri şirkətlər qrupunu da idarə etməyə qadirdirlər. Bu nailiyyətlər asan əldə edilməyib. Bunlara Azərbaycanda məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilmiş islahatların, dövlət proqramlarının məntiqi nəticəsində nail olunmuşdur.

- Qüdrət müəllim, sahibkarlığın yaranma mərhələsinə qayıtsaq, o vaxt sovet təfəkküründə olan bir cəmiyyətdə sahibkarlıq necə qarşılanırdı?

- Həmin vaxt sahibkarlığa pis baxırdılar. Müstəqilliyimizin ilk illərində insanların bazar iqtisadiyyatının prinsiplərini düzgün anlamamaları da digər bir problem idi. Otən əsrin doxsanıncı illərində Sumqayıt Şüşə Zavodunu özəlləşdirdikdə mənə düşməni kimi baxırdılar. Ona görə də insanların düşüncəsini, psixologiyasını yeni proseslərə hazırlamaq tələb olunurdu. Mən ilk sahibkarlardan biri olaraq həmin proseslərdə çox fəal iştirak etmişəm. Ulu öndər Heydər Əliyevin uzaqgörənliyi və müdrik siyasətinin məhsulu olan "Azərbaycanın Milli İdeologiyası" insanların düşüncə tərzini və ictimai şüurunu dəyişdi.

- Siz sahibkarlıq sahəsində müstəqil Azərbaycanı yaşayın və qədr yol keçmişiniz. Əldə etdiyiniz təcrübələr digər sahibkarlar üçün faydalı ola bilər. Bu gün ilk addımlarını atan, xüsusilə mürəkkəb sənaye sahəsində çalışan sahibkarlar uğur qazanmaları üçün işlərini necə idarə etməlidirlər?

- Mən fəhləlikdən zavod rəhbəri vəzifəsinə qədər yüksəlmişəm. Sumqayıt Şüşə Zavodunu özəlləşdirən zaman elə zənn edirdim ki, hər şeyi bilirim. Amma sonra başa düşdüm ki, hələ çox məsələləri tam bilmirəm. Şüşə istehsalı fəsi-

Mənə xammal müxtəlif yerlərdən almağı təklif edirdilər. Məsul işçilərdən biri keyfiyyətli olduğunu əsas gətirərək xammalın onun tanıdığı yerdən, digər biri isə ucuz olduğundan başqa bir yerdən alınmasını insrar edirdi. Xammalın tanınmadığından məni inandırtdılar. Sonra məlum olur ki, bunların hər birinin öz şəxsi marağı var. Xammalın tərkibində istehsal prosesində ziddiyyətlər yaranan oksidlər var. Bu səbəbdən istehsalda istifadə edilən xammalın fiziki-kimyəvi xassələrinə qədər diqqətli olmalıydım. Mənim üçün ən mürəkkəb sahə istilik texnikasını öyrənmək idi. Açıqını deyək, bu gün təbii qaz müəyyən qüsurlar ilə gəlir, onun tərkibi zənginləşmiş və ya zənginləşməmiş olur. Həmin qazın yanması üçün ona təmizlənmədən hava vururuq və havanın tərkibindəki müxtəlif qazlar təbii qaz ilə birləşdikdə xoşagəlməz fəsadlar yaradır. Mən bunların hamısını ziyan çəkə-çəkə öyrənməli oldum. Azərbaycanda bu sahədə nə qədər mütəxəssis var, onlar ilə əməkdaşlıq etmişəm. Böyük məbləğdə vəsait sərf edərək Rusiya, Ukrayna, Türkiyə və İran-dan mütəxəssislər dəvət etdim. Bunların hamısı ilə əməkdaşlıq edərək və öyrənərək öz təcrübəmi formalaşdırırdım. Yəni, sənayeçi sahibkarların intellektual səviyyəsi başqa sahibkarlar ilə müqayisədə yüksək olmalıdır. Dünyaə baş verən ən son texnoloji yeniliklərdən xəbər tutmalı, gecikmədən onu tətbiq etməlidir. Mən Almaniyada, Yaponiyada olaraq şüşə istehsalı texnologiyası ilə tanış oldum. Onlarda tətbiq edilən texnologiya istehsalın insan iradəsinə tabe olmasına imkan vermir. İnsan yorğun, fikirlə olmasa səbəbdən istehsal prosesi pozula bilər. Həmin ölkələrdə istehsal prosesi insandan asılı deyil, texnoloji proseslərə kompüterlər nəzarət edir.

Bəzən kənardan deyirlər ki, "Sahibkarın fəaliyyət göstərdiyi sahənin dərinə bilməsinə ehtiyac yoxdur, işi onun təyin etdiyi insanlar bilməlidirlər". Xeyr, bu, belə deyildir. Bəzən işin üzərinə təyin olunmuş insanlar başqa bir mövqə, açığını desəm, sahibkara xayanət mövqeyi tuturlar.

İnsanı heyvandan fərqləndirən keyfiyyət onun insanlığıdır. Bir itin 10 il qayğısına qalıb həyatında saxlasan, lakin bir dəfə bilməyib ayağını bassan, səni gəmirir. Çünki, bu heyvandır. Bir kəşə 10 il deyil, sadəcə bir-cə dəfə kiçik yaxşılıq edib, sonra bilməyib onun ayağını basdıqda (rəmzi mənada) sənin ürəyin ağrımazın deyə ufuldamayacaqsan, o, əsl insandır. Təəssüflər olsun ki, hərdən bizim insanların içərisində xoşagəlməz keyfiyyətə malik insanlar da olur. Belə insanlara çörək, vəziyyə, ev, xidməti avtomobil verib sonra sədaqətlə işləməyi tələb etdikdə, əksinə xayanət görürsən. Haradansa qüsura yol verir, onu danlayırsan, başlayır üzünə qayıtmağa, bütün xidmətlərini unudur. Sahibkar işini bilməyə, xayanətə kadri ona elə bir yerdə zərbə vurur ki, bütün əməyini hədəf gedər. Buna görə uğur qazanmaq istəyən sahibkar, xüsusilə sənayeçi sahibkar özü qərar verməyi, texniki məsələləri nəzərdən keçirib qiymətləndirməyi bacarmalıdır. Düzgün qiymətləndirmədən, düzgün qərar verə bilməmədən. Düzgün qərar vermədən, nəticəsi ağır olar.

- Qüdrət müəllim, bəs sahibkarlar bizneslərinə idarə edəcək düzgün insanları necə seçməlidirlər?

- Məhəmməd Əl-Qəzəli 11-12-ci əsrlərdə yaşamış islam alimidir. O yazır, "hər hansı funksiyanın idarə edilməsini kimə etibar etmək olar?" və cavablandırır: "kim ki özüni idarə edə bilər". İlk baxışdan başa düşülə bilər ki, alim "özüni idarə etmək" dedikdə

nizam-intizamlı olmağı, qayd-qanunlara riayət etməyi nəzərdə tutur. Xeyr. Özüni idarə etmək nəfsini idarə etmək, öz təməlini idarə etmək, öz şəhətini idarə etmək, öz ehtirasını idarə etmək, öz qəzəbini idarə etmək, qisas, hiylə və qısqanclıq kimi hisslərini idarə etmək və nəhayət, münasibətlərini idarə etməkdir. Əgər insan bunları idarə edə bilmirsə, ona hər hansı bir funksiyanı idarə etməyi tapşırmaq olmaz (fərqi yoxdur sahibkar, yaxud dövlət məmuru). Bu, çox mürəkkəb bir məsələdir. Bu gün bizim bir çox sahibkarlarımız buna hazır deyillər, onların idarəetmə elmindən xəbərləri yoxdur.

Əgər sahibkar bir funksiyayı idarə edə bilmirsə, yaranmış situasiyanı necə idarə edəcəkdir?! Biz bilirik ki, idarəetmə elmi təsni-fatına görə funksiyanın və situasiyanın idarə edilməsi ilə təsnifləşir. İstənilən halda situasiyanın idarə edilməsi funksiyanın idarə olunmasından daha məsuliyyətlidir. Situasiyanın idarə edilməsi bizdən daha yüksək keyfiyyətlər tələb edir. Burada yalnız peşəkarlıq və intellektual səviyyə məsələni həll edə bilmir. Onun qətiyyəti, çevikliyi insanın düşüncə tərz, şəxsi təfəkkürü, dünya görüşü, ictimai-siyasi şüur səviyyəsi, onun üzərinə düşən maddi və mənəvi öhdəliklərə məsuliyyəti, öz işinə və yaranmış situasiyaya vəziyyətə sədaqəti mühüm rol oynayır. Biz nəzərə alsaq ki, "İqtisadiyyat" qəzetinin oxucuları yalnız iqtisadçı alimlər deyil, eyni zamanda, geniş oxucu kütləsidir. Buna görə də mən bunu, yeni funksiyanın və situasiyanın idarə olunmasını el dilində izah etmək istəyirdim. Bu gün çoxumuz avtomobil sürücüsüyük. Avtomobil işə salaraq onu idarə etmək, onun işqlandırma sistemini, qapı-pəncərələrini, soyutma və havalandırma sistemlərini idarə etmək, avtomobil döndərmək, durdurmaq və s. avtomobilin funksional idarə olunması kimi qəbul olunur. Bəs, burada situasiyanın idarə olunması necə ortaya çıxır? Bir anlığa təsəvvür edin ki, biz sizinlə, ailələrimiz ilə birlikdə idarə etdiyiniz avtomobildə Sumqayıtdan Şəkiyə gedirik. Yolun müəyyən bir hissəsində gördürük ki, böyük bir yük maşını öz yolundan çıxıb üstümüzə gəlir. Siz funksional idarəetməni normal həyata keçirirsiniz, yol hərəkəti qaydalarına riayət edirsiniz. Ancaq təhlükə qaçılmazdır, yük avtomobili üstümüzə gəlir. Sağ tərəfdə keyli insanın olduğu dayanacaqdır, sol tərəfdə isə iri gövdəli ağaclar var. Belə bir situasiya ilə qarşılaşdınız. Bax, bu situasiyanın səmərəli idarə edilməsi yuxarıda sadaladığımız keyfiyyətlərinizdən asılıdır. Əgər biz bu situasiyanı kağız üzərinə köçürüb, ekspertiza institutuna göndərsək, onun cavabını mütəxəssislər bir neçə günə verə bilərlər. Sizin isə bir neçə saniyə vaxtınız var, yük avtomobil sürəti üstünüzə gəlir. Yaranmış situasiyadan ən optimal çıxış yolunu tapmalıyıq - sükanın insanın və ya ağacların üzərinə çevirmək, ya da ki, yük maşını ilə toqquşmaq? Buna situasiyanın idarə edilməsi deyilir. Beynəlxalq münasibətlərdə, ictimai həyatda, iqtisadiyyatda, ailədə, kollektivdə də belə situasiyalar olur. Bunun üçün bizim nəyi bilməyimizə ehtiyacımız var - ilk növbədə nəzəri cəhətdən idarəetmə elmini, kulturalogiyayı, politologiyayı, psixologiyayı bilməliyik. Təbii ki, biz idarəetmə elmini öyrəndikdə funksiyanın və situasiyanın idarə olunmasında nələrdən istifadə olunursa, onlardan çox səmərəli şəkildə istifadə etməliyik.

(davamı gələn sayımızda)

Müəssisəni apardı: Seymur YUNUSOV

Vergilər naziri Sabirabadda vətəndaşları qəbul etmişdir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin tapşırığı və tövsiyələrinə uyğun olaraq, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri bölgələrdə vətəndaşları qəbul edir, onların qarşılaşdığı problemlərin həllinə köməklik göstərir.

Növbəti belə qəbul aprel ayının 24-də Vergilər naziri Fazil Məmmədov tərəfindən Sabirabad şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində Sabirabad, Saatlı, Salyan və Hacıqabul rayonlarından olan vətəndaşlar üçün keçirilmişdir. Vergilərin hesablanması, ödənilməsi, nəzarət kassa aparatlarının tətbiqi, vergi borcları, vergi nəzarəti tədbirləri sahəsində sahibkarların qarşılaşdığı problemlər, vergi ödəyicilərinə göstərilən xidmətlər, kiçik sahibkarlığa

güvənlili kreditlərin verilməsi, vergi orqanlarına işə qəbul və digər məsələlərlə bağlı 40-dan yuxarı vətəndaş vergilər nazirinə müraciət etmişdir. Qəbul zamanı qaldırılan problemlərin əksəriyyəti yerində həll olunmuş, digərləri nəzarətə götürülmüş, bir sıra məsələlərin araşdırılması və lazımı tədbirlər görülməsi ilə bağlı müvafiq tapşırıqlar verilmişdir. Qəbula gələn vətəndaşlar onlar üçün yaradılmış bu imkanlardan razı qaldıqlarını bildirmişlər.

Vergi borclarının azalması meyli 2014-cü ilin 1-ci rübü ərzində də davam etmişdir

2014-cü ilin 1-ci rübü ərzində vergi orqanları tərəfindən vergi borclarının azalması sahəsində həyata keçirilmiş qanunamüvafiq tədbirlər nəticəsində 1 aprel 2014-cü il tarixə vergi ödəyicilərinin dövlət büdcəsinə olan borc məbləği 1 yanvar 2014-cü il tarixlə müqayisədə 6,7 faiz, ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 15 faiz azalmışdır.

Cari ilin 1-ci rübü ərzində ümumilikdə 49 min 956 vergi ödəyicisinin borclarının tamamilə ləğv edilməsinə nail olunmuş, 1 aprel 2014-cü il tarixə borclu vergi ödəyicilərinin sayının ümumi vergi ödəyicilərinin sayında xüsusi çəkisi 4,5 faiz təşkil etmişdir.

Vergi ödəyicilərinin dövlət büdcəsinə yaranmış borclarının ödənilməsinin təmin edilməsi məqsədilə vergi orqanları tərəfindən 14 min 208

sayda əmlakın siyahıya alınması barədə qərar açılmış, bu qərarların 68,9 faizi borcları ləğv edildiyi üçün bağlanmış, siyahıya alınmış əmlakların ixtisaslaşdırılmış açıq hərraclarda satılması məqsədilə məhkəmələrə verilmiş iddia ərizələri üzrə 152 sayda 194,2 min manat məbləğində məhkəmə qətnamələri qəbul olunmuşdur. Ümumilikdə, əmlakın siyahıya alınması barədə açılmış qərarlar üzrə 9,0 milyon manat məbləğində vəsaitin dövlət büdcəsinə ödənilməsi təmin edilmişdir.

Fiziki şəxslərin borclarının onların mülkiyyətində olan avtonəqliyyat vasitələrinə yönəldilməsi prosesi hesabat dövründə də davam etdirilmişdir. Görülmüş tədbirlər nəticəsində bu cür nəqliyyat vasitələri müəyyən edilən 601 vergi ödəyicisinin 541,3 min manat məbləğində

borcunun dövlət büdcəsinə alınması təmin edilmiş, 13 vergi ödəyicisinin nəqliyyat vasitələri siyahıya alınması, 134 vergi ödəyicisi tərəfindən nəqliyyat vasitələri siyahıya alınması təqdim edilmədiyi üçün üzərlərinə həbs qoyulmaqla onların cərimə meydançalarında yerləşdirilməsi məqsədilə məhkəmələr tərəfindən müvafiq qərarlar qəbul edilmişdir.

Hüquqi şəxslərdə təsisi (payçı) kimi çıxış edən borclu fiziki şəxslərin borclarının həmin hüquqi şəxslərdəki paylarından tutulması məqsədilə həyata keçirilmiş müvafiq tədbirlər nəticəsində 370 fiziki şəxs üzrə 99,3 min manat məbləğində borcun dövlət büdcəsinə ödənilməsi təmin edilmişdir.

19 min 358 borclu vergi ödəyicisinin borclarının onların milli və ya xarici valyutada cari və digər hesab-

larından tutulması məqsədilə banklara və ya digər kredit təşkilatlarına 145 min 569 icra (ödəniş) sənədi olan sərəncam verilmişdir.

Vergi orqanları tərəfindən 247 borclu fiziki şəxsin ölkədən getmə hüququnun məhdudlaşdırılması, habelə kiçik həcmdə borcları olan 1 052 vergi ödəyicisinin borclarının tələbin icraya yönəldilməsi qaydasında tutulması məqsədilə aidiyyəti üzrə icra məmurlarına müraciətlər edilmişdir.

Xeyli və ya külli miqdarda vergiləri dövlət büdcəsindən yayındırdığına görə ümumilikdə 163 vergi ödəyicisi üzrə 5,3 milyon manat borc məbləğini öhaət edən materiallar ibtidai istintaq qaydasında araşdırılması məqsədilə Vergilər Nazirliyi yanında Vergi Cinayətlərinin İbtidai Araşdırılması Departamentinə göndərilmişdir.

«Azərqarant Sığorta» ASC-nin 31.12.2013-cü il il tarixinə investisiya qiymətli kağızlar üzrə İLLİK HESABATI

№	2.1.1.	Emitentin təşkilatı-hüquqi forması, tam və qısaltılmış adı, dövlət qeydiyyatının tarixi və nömrəsi	Açıq səhmdar cəmiyyəti, "Azərqarant Sığorta" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti; "Azərqarant Sığorta" ASC, 28.11.1997, 21saylı Bakı şəhəri, 28may, 72
2.	2.1.2.	Emitentin hüquqi ünvanı və olduğu yer	Emitentin adına və təşkilatı-hüquqi formasında dəyişikliklər olduqda, emitentin bütün əvvəlki adları və təşkilatı-hüquqi formaları, habelə onların qeydiyyatı alındığı tarixlər, emitent digər hüquqi şəxsin bölünməsi və ya tərkibindən ayrılması şəklində yenidən təşkilatı yolu ilə yaradıldıqda, yenidən təşkilatı forması, həmin hüquqi şəxsin adı və təşkilatı-hüquqi forması, emitent hüquqi şəxslərin birləşməsi şəklində yenidən təşkilatı yolu ilə yaradıldıqda, yenidən təşkilatı forması, həmin hüquqi şəxslərin adları və təşkilatı hüquqi formaları
3.	2.1.3.	Emitentin hesabata daxil olan vəsaitlərin mənbələri	—
4.	2.1.4.	Emitentin hesabat ili ərzində yaranmış və ləğv edilmiş filialları və nümayəndəliklərini adı, olduğu yeri və qeydiyyatları haqqında məlumatlar	—
5.	2.1.5.	Emitentin hesabat ili ərzində yaranmış və ləğv edilmiş hər bir törəmə cəmiyyətinin adı, təşkilatı-hüquqi forması, hüquqi ünvanı, qeydiyyatı haqqında məlumatlar, nizamnamə kapitalında emitentin payı, yaxud cəmiyyətin emitentin törəmə cəmiyyəti hesab olunması üçün əsas olan müqavilənin bağlanma tarixi və qüvvədə olma müddəti	—
6.	2.1.6.	Emitentin fiziki və hüquqi şəxs olan səhmdarlarının (payçıların) ayrı-ayrılıqda sayı	Şirkətin səhmdarı 1 nəfərdir
7.	2.1.7.	Emitentin nizamnamə kapitalının on faizi və daha artıq həcmdə səsli səhmlərə (paylara) malik olan şəxslər (fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı; hüquqi şəxsin adı, olduğu yer və vöen-i), onların hər birinə məxsus olan səhmlərin sayı (səhmlərin hər növü üzrə ayrı-ayrılıqda göstərilir) və emitentin nizamnamə kapitalında payı	Əliyev Oqtay Abbas oğlu- 10000 səhm - 100%
8.	2.1.8.	Emitentin nizamnamə kapitalında payı on faizdən az olmayan hüquqi şəxslər (hüquqi şəxsin adı, olduğu yer, vöen-i, nizamnamə kapitalında emitentin payı) – Səhmdar cəmiyyəti olan emitentin səhm sahiblərinin reyestri qiymətli kağızlar bazarının peşakar iştirakçısı tərəfindən aparıldığı halda reyestsaxlayıcı haqqında məlumat (adı, yerləşdiyi ünvan, qiymətli kağızlar bazarının peşakar iştirakçısı fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün ona verilmiş xüsusi razılıq (lisensiyanın) qeydiyyat nömrəsi, verilmə tarixi və qüvvədə olduğu müddət) və ya reyestri emitent tərəfindən aparıldığı barədə qeyd	—
9.	2.1.9.	Emitentin hesabat illərində yaranmış və ləğv edilmiş hər bir törəmə cəmiyyətinin adı, təşkilatı-hüquqi forması, hüquqi ünvanı, qeydiyyatı haqqında məlumatlar, nizamnamə kapitalında emitentin payı, yaxud cəmiyyətin emitentin törəmə cəmiyyəti hesab olunması üçün əsas olan müqavilənin bağlanma tarixi və qüvvədə olma müddəti	Milli Depozit Mərkəzi, Bakı şəhəri, Bülbül prospekti, 19 Lisenziyanın qeydiyyat nömrəsi 110, 12.02.2010cu il, Sillik
10.	2.1.10.	Emitentin səhmdarlarının (payçıların) hesabat ili ərzində keçirilmiş yığıncaqları barədə məlumat	hesabat ili ərzində səhmdarın 3 yığıncağı keçirilib 28.02.2013, 14.06.2013, 29.07.2013il –Bakı şəh, 28may, 72
11.	2.1.10.1.	Yığıncağın keçirilmə tarixi və yeri (ünvan)	1) illik maliyyə hesabatlarının təsdiqlənməsi 2) investisiya qiymətli kağızlar üzrə illik hesabatlarının təsdiqlənməsi 3) Direktorlar şurasının tərkibinin təsdiqlənməsi
12.	2.1.10.2.	Ümumi yığıncaqda qəbul edilmiş qərarlar	—
13.	2.1.11.	Emitentin dövrüdə olan investisiya qiymətli kağızlarının buraxılışları haqqında məlumat (investisiya qiymətli kağızların hər buraxılışı ayrı-ayrılıqda göstərilir)	adi səhmlər, səmadsiz adı qiymətli kağızlar
14.	2.1.11.1.	Investisiya qiymətli kağızın növü və forması	—
15.	2.1.11.2.	Investisiya qiymətli kağızlar buraxılışının dövlət qeydiyyat nömrəsi və qeydiyyat tarixi	AZ100800503, 16.03.2012il
16.	2.1.11.3.	Investisiya qiymətli kağızların miqdarı və nominal dəyəri	10000səhm- 561manat
17.	2.1.11.4.	Investisiya qiymətli kağızlar buraxılışının məcmu nominal dəyəri	5610000manat
18.	2.1.11.5.	Hesabat ili ərzində emitent tərəfindən səhmlər üzrə ödənilmiş dividendlər haqqında məlumat (hesabat illində səhmlərin hər növü üzrə ödənilmiş dividendlərin məbləği göstərilir)	100000 (Bir yüz min) manat
19.	2.1.11.6.	Faizli istiqrazlar buraxılış haqqında məlumatda - istiqrazlar üzrə gəlirlərin illik faiz dərəcəsi	—
20.	2.1.11.7.	Investisiya qiymətli kağızların yerləşdirildiyi və ya tədavilə olduğu fond birjasının adı və olduğu yer (olduqda)	Bakı Fond Birjası, Bakı şəhəri, Bülbül prospekti, 19
21.	2.1.12.	Emitent tərəfindən bağlanmış xüsusi əhəmiyyətli əqdlər barədə məlumatlar:	—
22.	2.1.12.1.	Əqdin məbləği	—
23.	2.1.12.2.	Hesabat tarixinə əqdin ödənilməmiş hissəsi	—
24.	2.1.13.	Hesabat dövrü ərzində emitentin maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinə təsir göstərən mühüm hadisələr və hərəkətlər haqqında məlumatlar, o cümlədən maliyyə vəziyyəti və maliyyə göstəricilərinin təsviri və onların əvvəlki ilin həmin dövrü üzrə müvafiq maliyyə göstəricilərlə müqayisəsi (qiymətli kağızların kütləvi təklif üsulu ilə yerləşdirilmiş və ya fond birjasının kotirovka vərəqlərinə daxil edilmiş emitentlər üçün)	—
25.	2.1.14.	Sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi olan kiçik sahibkarlıq subyektləri istisna olmaqla, hesabat ili üzrə maliyyə hesabatları (mühasibat balansı, mənfəət və zərər haqqında maliyyə hesabatları, qiymətli kağızları kütləvi təklif üsulu ilə yerləşdirilmiş və ya fond birjasının kotirovka vərəqlərinə daxil edilmiş emitentlər, habelə səhmdar investisiya fondları üçün isə olava olaraq kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat, pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat, uqot siyasəti və izahlı qeydlər)	—
26.	2.1.15.	Maliyyə hesabatlarının yoxlanılması haqqında kənar auditorun rəyi	Müstəqil auditorun rəyi olava olunur 31 mart 2014-cü il
27.	2.1.16.	İllik hesabatın təsdiq edildiyi ümumi yığıncağın tarixi	—
28.	2.1.17.	İllik hesabatın açıqlanma mənbəyi haqqında məlumat	illik hesabat "İqtisadiyyat" qəzetində çap olunacaq

Vergi ödəyicilərinə xidmətin əsasını məlumatlandırma, maarifləndirmə, təbliğat və təlim təşkil edir

Müsaibimiz vergilər nazirinin müşaviri Ələkbər Məmmədovdur

- Ələkbər müəllim, vergi ödəyiciləri arasında vergi mədəniyyətinin inkişaf etdirilməsi, formalaşdırılması istiqamətində Vergilər Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərin qısa-cə xülasəsini versək, hansı mənzərənin şahidi oluruq?

- Ölkə başçısının Vergilər Nazirliyi qarşısında qoyduğu tələblərə uyğun olaraq, Azərbaycan partnyorluq əlaqələri, qarşılıqlı faydalara söykənən dövlət-biznes münasibətləri qurmağa üstünlük verilir. Vergi xidmətinin təkmilləşdirilməsi, modernləşdirilməsi və müasir dünya standartlarına tam uyğunlaşdırılması prosesi gedir və «Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış» İnkişaf Konsepsiyasında vergi siyasəti də daxil olmaqla iqtisadi siyasət sahəsində kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi əks olunmuşdur. Konsepsiyada Vergilər Nazirliyinə aid tədbirlərin icrası məqsədilə «2013-2020-ci illərdə vergi sisteminin İnkişaf Strategiyası» qəbul edilmişdir. Strategiyanın əsas missiyalarından biri də əhalinin vergi mədəniyyətinin yüksəldilməsi, vergidönmə vərdislərinin cəmiyyətin normasına çevrilməsinə nail olunmasıdır. Vergi ödəyicilərinə göstərilən xidmətlər məlumatlandırma, maarifləndirmə, təbliğat və təlim istiqamətlərində aparılır.

Ərazi vergilər departamentləri və idarələrinin yerləşdiyi şəhərlər istisna olmaqla, digər şəhər və rayon mərkəzlərində vergilərin könüllü ödənilməsi sistemini inkişaf etdirmək, elektron xidmətlərdən istifadəni asanlaşdırmaq məqsədilə vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzləri yaradılmış və hazırda respublikada 40 belə mərkəz fəaliyyət göstərir. 2013-cü il ərzində vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzlərində 152638 ödəyici qəbul edilmiş və onlara 345466 sayda vergi xidməti göstərilmişdir. 2012-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzlərinə müraciət etmiş şəxslərin sayı 48,7% artmışdır.

Vergilər Nazirliyinin rəsmi internet sahifəsi vergi ödəyicilərinin informasiya ilə təmin olunmasında müstəsna rol oynayır. Vergilər Nazirliyinin internet sahifəsində məlumatların mütləqi yenilənməsi və «informasiya əldə etmək haqqında» Qanunda nəzərdə tutulan məlumatların yerləşdirilməsi təmin edilir. İnternet sahifəsinə 2013-cü ərzində 2.334.105 daxilolma qeydə alınmışdır.

2013-cü il ərzində vergi ödəyicilərinin məlumatlandırılması və maarifləndirilməsi məqsədilə vergilərə aid 14 adda kiçik həcmli bukletlər, kitabçalar, jurnallar 146800 nüsxədə (133900 nüsxə Azərbaycan, 12900 nüsxə ingilis dilində) nəşr etdirilərək vergi ödəyicilərinə çatdırılmışdır. «Vergi ödəyicilərinə göstərilən xidmətlər - məlumatlandırma, maarifləndirmə və təbliğat işində sahibkarların ictimai təşkilatlarının və KİV-in rolunun artırılması» adlı layihə hazırlanmış, layihə çərçivəsində sahibkarların ictimai təşkilatları və KİV nümayəndələrinin iştirakı ilə tədbirlər keçirilmişdir.

«Vergi ödəyicilərinin vergi xidmətlərindən istifadə imkanlarının artırılması və vergi xidmətinin ünvanlılığının təmin olunması layihəsi» adlı başqa bir layihə çərçivəsində respublikanın müxtəlif bölgələrində vergi ödəyicilərinin maarifləndirilməsi, məlumatlandırılması və ünvanlı vergi xidmətinin göstərilməsi, ölkədə əlverişli vergi mühitinin formalaşdırılması məqsədilə «dəyirmi masa»lar keçirilmişdir. Tədbirlərdə aparılmış sosioloji araşdırmaların nəticələri vergi ödəyicilərinə, icra strukturları və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələrinə təqdim edilmiş və onları maraqlandıran suallar cavablandırılmış, vergi sistemində təbii edilən yeniliklər barədə müvafiq izahatlar verilmiş, «vergi ödəyicilərinin vergi xidmətlərindən istifadə imkanlarının artırılması» üzrə hazırlanmış sorğu vərəqi əsasında Bakı şəhərində və regionlarda seçilmiş 1000 vergi ödəyicisi və 50 ekspert arasında sorğular aparılmışdır. Layihə çərçivəsində 2013-cü il ərzində vergi ödəyiciləri üçün 284 vərəqədən ibarət «Ünvanlı vergi xidmətləri» məlumat kitabı, təlimçilər üçün isə 8 modul əsasında 139 vərəqədən ibarət təlim materialları hazırlanaraq vergi ödəyicilərinə təqdim edilmişdir.

Kənd və rayonların orta məktəb müəllimlərindən ibarət «Vergi dostları» şəbəkəsi vergi sahəsində məlumatlandırma, maarifləndirmə və təbliğat işini gücləndirmək, «vergi» məfhumunu ölkənin bütün ərazisinə, xüsusilə ucaqar kənd və rayonlara, hər bir ailəyə çatdırmaq və bununla da vətəndaşlarda vergi mədəniyyətini formalaşdırmaq, bu sahədə ictimaiyyətin geniş təbəqələrini cəlb etmək məqsədilə yaradılmışdır. Hazırda respublikanın 49 rayonu üzrə ümumtəhsil məktəblərinin müəllimlərindən 1541 nəfər «Vergi dostları» şəbəkəsinə qoşulmuş, onlara ümumtəhsil sertifikatı, «Vergi dostunun yaddaş kitabçası», kompüterlər və data-kartlar təqdim edilmişdir.

Təhsil müəssisələrinin şagird və tələbələrini vergi savadının artırılması, onlarda vergi mədəniyyətinin formalaşdırılması və vergilərə aid dərəcələrinin artırılmasını təmin etmək üçün «Vergi dostları» şəbəkəsinə qoşulmuş, onlara ümumtəhsil sertifikatı, «Vergi dostunun yaddaş kitabçası», kompüterlər və data-kartlar təqdim edilmişdir. Təhsil müəssisələrinin şagird və tələbələrini vergi savadının artırılması, onlarda vergi mədəniyyətinin formalaşdırılması və vergilərə aid dərəcələrinin artırılmasını təmin etmək üçün «Vergi dostları» şəbəkəsinə qoşulmuş, onlara ümumtəhsil sertifikatı, «Vergi dostunun yaddaş kitabçası», kompüterlər və data-kartlar təqdim edilmişdir.

vergilərə dair 54 metodiki kabinet, habelə Bakı şəhərində 2 peşə-ixtisas liseyində müasir avadanlıqlar, informasiya texnologiyaları və vergilərə aid əyani vəsaitlərlə təchiz olunmuş vergi tədris otağı istifadəyə verilmişdir.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində Bakı və respublikanın müxtəlif bölgələrində fəaliyyət göstərən ali məktəblərin tələbə və magistrantlarının iştirak etdiyi «Vergilər» mövzusunda 7 olimpiada keçirilmişdir. Vergilər Nazirliyinin rəsmi internet saytı vasitəsilə məktəblilər arasında onlayn qaydada vergilərə bağlı ümumrespublika bilik yarışmaları keçirilir, 1 İyun - Uşaqlar Beynəlxalq Müdafiə Günü münasibətilə Vergilər Nazirliyinin və Tofiq İsmayilov adına Uşaq-Gənclər Yaradıcılıq Sarayının Rəsm Qalereyasının təşkilatlığı ilə on ildən çoxdur ki, «Vergilər uşaqların gözdür» adlı rəsm müsabiqəsi keçirilir.

- Vergi təbliğatının güclü tələbləri səviyyəsində təşkilat üçün hansı addımlar atılır?

- Müasir vergi siyasətinin əsas istiqamətlərindən biri məcburi vergi yığımlarından könüllü vergi ödəmələrinə keçidi təmin etməkdir. Vergi təbliğatının müasirləşdirilməsi üçün vergi ödəyicilərinin istənilən vaxt, istənilən yerdən, istənilən növ informasiyaya çıxışını təmin etmək üçün ən vacib məsələlərdəndir. Vergilər Nazirliyi bu məqsədlə mövcud məlumat mənbələrindən: «195» Çağrı Mərkəzi, taxes.gov.az veb saytı, vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzləri, «Vergi dostları» şəbəkəsindən, sosial mediadan geniş istifadə edir. Geniş auditoriya malik Facebook, Twitter sosial şəbəkələrində, Youtube və video.az video hosting sahifələrində Vergilər Nazirliyinin sahifələri yaradılmış və istifadəçilər arasında mətləmədi olaraq təbliğat işləri aparılır. 2013-cü ilin yekunlarına görə, gəlir vergisi bəyannamələrinin 96,8%-i, mənfəət vergisi bəyannamələrinin 93,7%-i, əmlak vergisi bəyannamələrinin 91,2%-i, yol vergisi bəyannamələrinin 96,6%-i vaxtında təqdim edilmişdir. Ümumilikdə isə, hesabat dövrünün yekunları üzrə bəyannamələrin 93,9%-i vaxtında, 94,5%-i elektron qaydada təqdim edilmişdir.

2013-cü ildə 2012-ci il ilə müqayisədə vergi borclarının məbləği 35,7% azalaraq 16,8%-dən 10,8%-ə enmişdir.

- Vergilər Nazirliyi vergi əməkdaşlarının peşakarlığının artırılması istiqamətində hansı tədbirlər görür? Nazirliyin Tədris Mərkəzində bu məsələ ilə bağlı nə kimi yeniliklər və islahatlar həyata keçirilir?

- Vergi əməkdaşlarının peşəkarlıq səviyyəsinin artırılması üçün nəzərdə tutulmuş vəzifələrin icrasının mənbəyi vergi orqanlarında insan resurslarının inkişafıdır. Bu məqsədlə təsdiq olunmuş konsepsiyanın əsas istiqamətlərini 5 qrupda birləşdirmək olar: təbliğat, təlim, qiymətləndirmə, həvəsləndirmə və insan resurslarının informasiya bazasının yaradılması.

Vergilər Nazirliyinin tədris konsepsiyasının əsas məqsədi vergi orqanları əməkdaşlarına vergilər sahəsində qəbul edilmiş qanunların öyrədilməsi, onlara texniki vasitələrlə iş vərdislərinin mənimsənilməsi, nazirliyin strateji məqsədlərinin başa düşülməsi və qavranılması, xüsusi peşə mədəniyyətinin və davranış qaydalarının qəbul edilməsindən ibarətdir. Bu məqsədlə yaradılan Vergilər Nazirliyinin Tədris Mərkəzində işə yeni qəbul edilən stajçı əməkdaşlar, mütəxəssislər, orta, böyük və baş menecerlərdən ibarət təlim və tədris qruplarına ənənəvi, distant və kombinə edilmiş təlim formalarından istifadə olunmaqla ilkin hazırlıq, ixtisas artırma kursları və qısamüddətli təlimlər keçilir.

Ötən tədris ilində 23 qısamüddətli təlim, 3 ilkin hazırlıq kursu və 28 ixtisas artırma kursu aparılmış, vergi orqanı əməkdaşlarının təxminən 50%-i (1207 nəfər) tədris prosesinə cəlb olunmuşdur.

Tədrisin keyfiyyət göstəricilərində də artım müşahidə olunmaqdadır. Əksər inkişaf etmiş ölkələrdə, o cümlədən Avropada xüsusi Vergi Administrasiyaları Təşkilatına üzv ölkələrin vergi orqanlarında il ərzində bir vergi işçisi üçün 5 günlük təlim məqbul hadd kimi götürülür. Ötən il ölkəmizin hər vergi əməkdaşına düşən təlim günlərinin sayı 4,6 adam-gün oldu. Müqayisə üçün qeyd edək ki, həmin göstərici 2011-ci ildə 3,2 adam-gün, 2012-ci ildə isə 3,7 adam-gün olmuşdur.

Tədrisin təşkilində yeni təlim metodlarından istifadə edilməsi və biliklərin qiymətləndirilməsində yeni texnologiyaların tətbiqi keyfiyyətin yüksəlməsinə öz təsirinə göstərmişdir. Təlim prosesinin daha yaradıcı və səmərəli olması üçün müasir təlim metodlarından olan işgüzar oyunlar, konkret halların təhlili, kollektiv müzakirələr, «Open space» və «World cafe» geniş istifadə edilir, təlimçilərin bu metodlardan istifadə etmək qabiliyyətlərini inkişaf etdirilməsi üçün müvafiq tədbirlər görülmür. Vergilər Nazirliyində həyata keçirilən təlim proseslərində əməkdaşların peşakar qabiliyyətlərini yüksəldilməsi ilə yanaşı, işgüzar ünsiyyət etikasını, nitq mədəniyyətini və etik davranış qaydalarını mənimsənilməsinə xüsusi diqqət yetirilir.

СТРАНИЦЫ ЖИЗНИ ИЗВЕСТНОГО АЗЕРБАЙДЖАНСКОГО УЧЕНОГО

Известному азербайджанскому ученому Эльчину Халилову исполнилось 55 лет. Эльчин Халилов - Председатель Международного Комитета по Глобальным Изменениям Геологической и Окружающей Среды, профессор, доктор геолого-минералогических наук, академик Международной Академии Наук (Австрия) и Российской Академии Естественных Наук.

Имя Профессора Эльчина Халилова хорошо известно не только в научном мире, но и широкой общественности нашей страны, помнящей его выступления, успокоившие население города Баку, после Бакинского землетрясения 25 ноября 2000 года. Говоря о наиболее важных страницах жизни известного азербайджанского ученого, хотелось бы остановиться на его родословной, сыгравшей ключевую роль в жизни Эльчина Халилова.

Халилов Эльчин Нусрат оглы родился в 1959 г. в г. Баку в известной, в Азербайджане, семье геолога-нефтяника. Его отец Халилов Нусрат Юсуф оглы — доктор геолого-минералогических наук, профессор, заслуженный геолог Азербайджана, удостоен президентской пенсии. Он участвовал в открытии более десяти крупных нефтегазовых месторождений Азербайджана. Мать - Халилова Рена Гусейн кызы, известный педагог-врач с сорокалетним стажем преподавания в Азербайджанском педагогическом университете. Его дед — профессор, доктор медицинских наук Агабеков Гусейнбек, был известным ученым, заведовал кафедрой Азербайджанского Медицинского Института, участвовал во второй мировой войне, награжден многочисленными государственными орденами и медалями. Его прадед — известный ученый - востоковед, профессор Агабекзаде, Садык-бек, в начале 20-го века был на службе в царской армии в чине генерал-майора. В 1918-1919 годах генерал Садыкбек Агабекзаде был первым заместителем министра внутренних дел в новом демократическом правительстве Азербайджана и в этот период он несколько месяцев также исполнял обязанности Министра Обороны Азербайджана. Впоследствии генерал и профессор Гусейнбек Агабекзаде эмигрировал за рубеж и долгое время проживал в Стамбуле (Турция) и в Париже. В Париже Гусейнбек Агабекзаде работал профессором в Сорбонском Университете и преподавал востоковедение. В этот период он написал несколько монографий на французском языке в области востоковедения.

Профессор Эльчин Халилов продолжил семейную традицию и с детства имел большой интерес к знаниям и науке. Он окончил Азербайджанский институт нефти и химии им. М.Азизбекова в 1981 г. по специальности «геофизика». К моменту окончания института Э.Халилов уже имел пять опубликованных научных работ в сборниках для молодых ученых. В 1984 году защитил кандидатскую диссертацию в области геотектоники. В том же году за научные исследования ему была вручена самая высокая награда для молодых ученых Азербайджана - Премия Ленинского Комсомола Азербайджана в области науки и техники. Эль-

чин Халилов в 30 лет защитил докторскую диссертацию в Московском Государственном Университете им. М.В.Ломоносова. В его становлении, как ученого, огромную роль сыграли выдающиеся ученые - его научный руководитель академик Шафаят Фархад оглы Мехтиев, а впоследствии, академик АН СССР и РАН - Виктор Ефимович Хаин.

В 80-е годы Эльчин Халилов активно участвовал в работе ЦК Комсомола Азербайджана и СССР,

Исполнительный Директор Национального Совета США по Науке и Окружающей Среде - Доктор Питер Сандри и проф. Эльчин Халилов, 16 января 2013 года, Вашингтон

был заместителем Совета молодых ученых и специалистов нашей республики и членом СМУиС ЦК ВЛКСМ. С 1981 по 1989 годы Э.Н.Халилов работал в Южном отделении Всесоюзного научно-исследовательского института геофизических методов разведки, пройдя путь от инженера до руководителя лаборатории «современной геодинамики» — «Тетис». С 1989 г. он избран Прези-

Слева направо: Проф. Эльчин Халилов и Его Высочество Принц Абдулазиз бин Мохаммед бин Джалави

дентом Международного научно-технического комплекса «INTERGEO-TETHYS».

С 1991 по 1995 годы был избран депутатом — председателем постоянной депутатской комиссии по экологии Совета Народных Депутатов города Баку. В 2000 году Халилов Э.Н. был назначен заместителем Председателя Экспертного Совета Высшей Аттестационной Комиссии при Президенте Азербайджана. В 2006 г. Халилов Э.Н. был назначен Председателем Экспертного Совета по наукам о Земле ВАК Азербайджана. В 2006 году Эльчин Халилов был назначен директором Международного Проекта НАТО. В 2007 г. Хали-

лов Э.Н. был избран Вице-Президентом Международной Академии Наук (Австрия, Инсбрук). В этом же году Халилов Э. Н. являлся Сопредседателем Международного Симпозиума «Природные катаклизмы и глобальные проблемы современной цивилизации» с участием ученых из 30 стран мира (Баку). С 2009 г. Эльчин Халилов избирается директором Международной Программы Сотрудничества по Прогнозированию Землетрясений (ICER), а с 2009 года Президентом «Глобальной сети по прогнозированию землетрясений» со штаб-квартирой в Лондоне. С декабря 2009 года Эльчин Халилов избран Председателем Международного Комитета по Глобальным Изменениям Геологической и Окружающей Среды GEOCHANGE (Германия, Мюнхен), объединяющего ученых из более, чем 90 стран мира.

Халилову Э.Н. и его соавторам вручен диплом за первое, официально утвержденное, научное открытие в истории Азербайджана под названием «Закономерность пространственно-временного распределения извержений вулканов» с датой приоритета 1983 г. Открытие

Слева направо: Его Королевское Величество Султан и Губернатор Специальной Провинции Индонезии Yogyakarta - Notengku Wiwono X. и Проф. Эльчин Халилов

было сделано Э.Н. Халиловым в соавторстве с академиком Национальной Академии Наук Азербайджана Ш. Ф. Мехтиевым, академиком АН СССР и РАН В.Е. Ханым и академиком РАЕН Т.А. Исмаил-Заде. За научное открытие в 2003 году Халилову Э.Н. и его соавторам была вручена серебряная медаль «Автору научного открытия» имени Лауреата Нобелевской Премии П. Н.Капица.

С 2001 года Э.Н.Халилов возглавил Научно-исследовательский институт прогнозирования и изучения землетрясений Международной Академии Наук, являющийся неправительственной общественной организацией. В 2002 году он избирается академиком Международной Академии Наук (МАН) Н&Е со штаб-квартирой в г. Инсбрук (Австрия) и Президентом Азербайджанской Секции МАН.

Трудовая и научная деятельность Халилова Э.Н. широко освещена в международных информационных изданиях и энциклопедиях, многочис-

ленными публикациями в различных странах мира, в том числе на сайте Международной Программы НАТО, в которой Э.Н.Халилов являлся содиректором, наряду с известным турецким ученым профессором Поладом Гюльканом.

За рубежом нашей страны, заслуги азербайджанского ученого были отмечены многочисленными наградами. Так, в 2009 г. Халилову Э.Н. был торжественно вручен султаном и губернатором провинции Джокьякарта (Индонезия) памятный герб провинции за внедрение новой технологии прогнозирования землетрясений.

Профессор Эльчин Халилов активно участвует в редакционной деятельности в составе редакционных советов ряда зарубежных научных изданий. В 2004, в 2006 и 2009 годах под редакцией Президента Международной Академии Наук Вальтера Кофлера и Эльчина Халилова были изданы фундаментальные многотомные издания «НАУКА БЕЗ ГРАНИЦ» (Австрия). С 2006 г. он является членом редколлегии жур-

из наиболее престижных конгресс-центров города Стамбула «Лютфи Кыдар». На Всемирном Форуме приняли участие ведущие ученые из более 40 стран мира.

Активная научная и общественная деятельность Э.Халилова отражена в его участии и работе в различных международных организациях и академиях. С 2007 г. избран Вице-Президентом МАН. Он является членом Евразийского Геофизического Общества академиком РАЕН. С 2008 г. - член Американской Ассоциации Научного Развития (AAAS) и Американского Химического Общества. С 2009 г. Председатель Международного Комитета по проблемам Глобальных Изменений Геологической и Окружающей Среды (Мюнхен, Германия). С 2010 года - Президент Всемирной Организации по

Слева направо: Проф. Янг Лин, Лауреат Нобелевской Премии, Почетный Президент Международной Академии Наук (МАН); Проф. Вальтер Кофлер, Президент МАН (Австрия); Проф. Эльчин Халилов, Вице-Президент МАН

Научному Сотрудничеству (WOSCO, Германия).

Важными событиями в жизни азербайджанского ученого стали встречи в 2006 и 2009 годах с Его Королевским Величеством Султаном и Губернатором Специальной Провинции Yogyakarta Индонезии — Хоменгу Бувною десятым. Результатом этих встреч явилось размещение

Проф. Э.Н. Халилов - Председатель Всемирного Форума «ТЕОКАТАКЛИЗМ-2011» (г.Стамбул) и Академик А.П. Лаврова, Вице-Президент Российской Академии Наук

разработанной Э.Н. Халиловым станции прогнозирования землетрясений ATROPATENA в здании правительства Провинции Yogyakarta. Посещение в ноябре 2011 года Саудовской Аравии по приглашению Его Величества Принца Dr. Turki bin Saud bin Mohammed Al Saud стало особым событием в жизни Э.Халилова. Во время этой поездки, он посетил с серией докладов и лекций, посвященных прогнозированию землетрясений, Научный Геофизический Центр Королевского Научного городка и Королевский Университет в г. Эр-Рияд.

Важной вехой сотрудничества Азербайджанской Секции МАН с

Пакистанской Академией Наук стало размещение станции прогнозирования землетрясений ATROPATENA в Центре Изучения Землетрясений Пакистана.

Научная и изобретательская деятельность ученого за прошедшие годы оказалась весьма продуктивной. Наряду с международным дипломом на научное открытие, юбиларом получено более 80-ти патентов на изобретения, в том числе более 10-ти всемирных РСТ (Женева), Европатенты, около 15-ти Евразийских патентов и национальные патенты Азербайджана, Пакистана, Индонезии. В научных изданиях опубликовано около 300 статей, из которых 40% - в зарубежных изданиях. Помимо этого, семь монографий, в том числе, изданные в Германии и Великобритании. В научно-популярных изданиях и СМИ опубликовано несколько тысяч статей и интервью ученого.

В январе 2013 года Проф. Эльчин Халилов принимал участие в национальной конференции США «Стихийные бедствия и Окружающая среда», проходившей в Вашингтоне с 15 по 17 января. На конференцию он был персонально приглашен Исполнительным Директором Национального Совета США по Науке и Окружающей Среде — Доктором Питером Сандри. На конференции азербайджанский ученый участвовал в качестве Председателя Международного Комитета по Глобальным Изменениям Геологической и Окружающей Среды GEOCHANGE. Во время конференции он был представлен директору Национальной Геологической Службы США, Профессору геофизики Марсия МакНатт, с которой обменялся мнением о сотрудничестве в рамках Глобальной Сети Прогнозирования Землетрясений. Ему удалось также встретиться со Специальным Представителем Генерального Секретаря ООН по снижению рисков стихийных бедствий — доктором Маргарет Уолстром.

В свои 55 лет профессору Эльчину Халилову удалось сделать немало, принести большую пользу мировой науке и обществу. Но мы не сомневаемся, что наиболее важные достижения в его жизни еще впереди, ведь для ученого 55-лет — это возраст, обозначающий завершение этапа накопления знаний и жизненного опыта и начала новой ступени в творческом развитии.

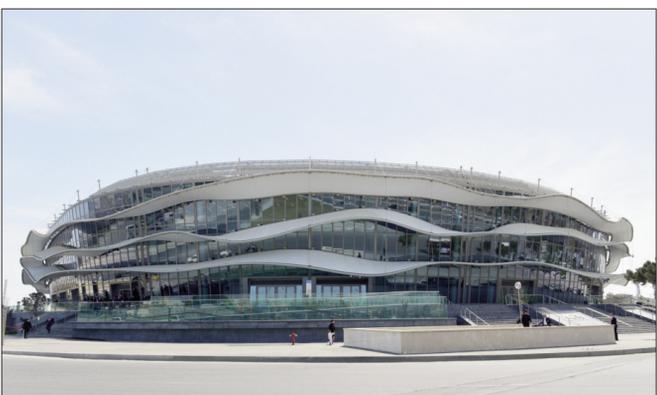
От имени друзей и коллег юбилея, сердечно поздравляем Эльчина Халилова с 55-летием и желаем ему крепкого здоровья, дальнейших творческих успехов и духовной энергии для успешного претворения в жизнь всех намеченных им планов.

Зияд САМЕДЗАДЕ
Председатель Комитета по экономической политике
Милли Меджлиса Азербайджана,
Академик НАНА и МАН, профессор,
доктор экономических наук,
Рза МАХМУДОВ
Директор НИИ Гидрометеорологии
Министерства Экологии и Природных Ресурсов
Азербайджанской Республики,
Академик МАН, профессор,
доктор географических наук

AtaHolding

ОАО «АтаХолдинг» с большим удовлетворением сообщает что является генеральным спонсором 30-го чемпионата Европы по художественной гимнастике который пройдет 13-15 июня 2014 года в Баку на Национальной Гимнастической Арене.

Заместитель председателя совета правления ОАО «АтаХолдинг» Рашад Расуллу сообщил о чувстве гордости за генеральное спонсорство: «В первую очередь выражаем свою благодарность Азербайджанской Федерации Гимнастики и лично президенту федерации Первой Леди Азербайджана Мехрибан Алиевой, выбравших нас в качестве основного партнера этого важного мероприятия. В Азербайджане сфера спорта, как и все сферы, переживает период расцвета. Внимание и забота в стране к спорту оказываемое на государственном уровне создали превосходные условия для

ОАО «АтаХолдинг» стало генеральным спонсором 30-го чемпионата Европы по художественной гимнастике

успешных выступлений наших спортсменов на международных аренах. Отныне Азербайджан при помощи своих атлетов заявляет о себе, поднимает высоко вверх наше трехцветное знамя, озвучивает гимн на всех Олимпийских Играх, чемпионатах Европы и мира. Не случайно, ведущие спортивные страны мира не скрывают своего разочарования от соперничества с Азербайджаном. Наряду с этим, наша страна успешно выступает в качестве принимающей стороны международных соревнований. Именно поэтому международные федерации, возлагая проведение какого-либо соревнования на Азербайджан, заранее уверены в его безупречном проведении. Проведение в июне в нашей стране чемпионата

Европы по художественной гимнастике является наглядным примером. Именно то, что ранее Азербайджан 2 раза успешно принимал аналогичный турнир, стало результатом того, что в очередной раз сильнейшие гимнасты континента соберутся в Баку».

По словам Р.Расуллу, как во всех видах спорта и в гимнастике Азербайджан находится среди фаворитов Европы и мира: «естественно, что это не без причин. После избрания в году 2002 году Первой Леди Азербайджана Мехрибан Алиевой руководителем Азербайджанской Федерации Гимнастики в этом виде спорта произошло особое оживление. Наша страна начала принимать у себя чемпионы мира и Европы по художественной гимнасти-

ке, Кубок мира. XXX чемпионат Европы который пройдет при генеральном спонсорстве ОАО «АтаХолдинг» привлечет внимание всего мира гимнастики к Баку. Соревнование, в котором примут участие 33 страны, пройдет в неповторимой по своей архитектуре, новой Национальной Гимнастической Арене. Уверены что наши гимнасты и ранее радовавшие наш народ своими медалями на предыдущих соревнованиях в Баку, и на этот раз продемонстрируют свои способности завоевав для команды награды. Желаем всем нашим спортсменам успехов, призывает болельщиков поддержать их во время выступления в зале. ОАО «АтаХолдинг» всегда вместе с нашими спортсменами и болельщиками!»

Musaid bin İbrahim bin Abdullah Əl-Səlim: “Səudiyyə Ərəbistanı ilə Azərbaycan qardaş ölkələrdir”

Azərbaycanın bölgələri gözəl turizm məkanındır

Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı Azərbaycanla münasibətləri yüksək səviyyədə olan müsəlman ölkələrindən biridir. İki ölkə arasında siyasi, iqtisadi əlaqələrlə yanaşı, mədəniyyət sahəsində də əməkdaşlıq inkişaf edir. Beynəlxalq arenada bir-birinə dəstək verən Azərbaycan və Səudiyyə Ərəbistanı İslam Əməkdaşlığı Təşkilatı, UNESCO və İSESCO çərçivəsində birgə fəaliyyət göstərirlər. Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının Azərbaycandakı səfiri Musaid bin İbrahim bin Abdullah Əl-Səlim ilə söhbətimizdə də bu əlaqələrə, həyata keçirilən layihələrə və digər məsələlərə toxunduq.

məyi planlaşdırırıq. Bununla hər iki ölkənin gənclərini bir araya gətirəcəyik. Onlar öz aralarında fikir mübadiləsi aparacaq, ölkələrinin ictimai-siyasi vəziyyəti ilə bağlı bir-birlərinə məlumat verəcəklər ki, bu da əməkdaşlığın mühüm hissəsidir.

- **Ölkələrimiz İSESCO-nun fəal üzvləridir. Bu çərçivədə əməkdaşlıq inkişaf etdirmək üçün hansı potensial mövcuddur?**

inkışafı sayəsində bu say get-gedə artmaqdadır. İki ölkə arasında bir-baş aaviareylərin açılması haqqında sazişin imzalanmasından sonra turistlərin sayının artmasına ümid edirik. Səudiyyə Ərəbistanında çox məşhur turizm yerləri var. Məsələn, qədim abidələr, tarixi məkanlar azərbaycanlı turistlərin diqqətini cəlb edə bilər. Azərbaycana gəlincə, bizim insanlarımız mülayim havanı,

- Ortaq məqsədimiz iki ölkə rəhbərliyinin göstərisinə uyğun olaraq, Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı ilə Azərbaycan arasında tək İSESCO çərçivəsində deyil, bütün beynəlxalq təşkilatlar səviyyəsində əməkdaşlıq daha da inkişaf etdirməkdir. İki ölkə mədəniyyətinə aid nümunələrin, o cümlədən ədəbi əsərlərin tərcüməsi sahəsində daha artıq səylərə şahid olmaq istərdik. Bundan əlavə, iki ölkə sənətkarlarının iştirakı ilə incəsənət sərğələrinin təşkil, hər iki xalqın folklorunun nümayiş olunduğu mədəniyyət günlərinin keçirilməsi bu əlaqələrimizə töhfə ola bilər.

- **Azərbaycanın bir çox maddi-mədəniyyət abidələri Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində dağılıb. Ölkənin mühüm rol oynadığı İslam təşkilatları bu məsələdə Azərbaycanın yanında olduqlarını bəyan edirlər. Amma işğalçının cəzalandırılması yönündə addım yoxdur.**

- Biz Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı kimi, beynəlxalq təşkilatların qatnmaqlarına uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünü dəstəkləyirik. Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindəki tarixi-mədəni irsin, islam abidələrinin aqibəti bizi də narahat edir. Arzu edirik ki, beynəlxalq təşkilatların qatnmaları münafiqsinin həll olunmasında öz rolunu oynasın, regionda sülh və əmin-amanlıq yaransın.

- **Ölkələrimiz arasında turizm sahəsində əməkdaşlıq necə dəyərləndirirsiniz?**

- Doğrusu, turistlərin sayı ümid etdiyimizdən azdır. Buna baxmayaraq, turizm xidmətlərinin davamlı

gözəl təbiət mənzərələrini, tarixi abidələri xoşlayırlar və bu baxımdan Azərbaycanın bölgələri, xüsusilə də Qəbələ onlar üçün gözəl turizm məkanıdır. Ümid edirik ki, gələcəkdə ölkələrimiz arasında turizm axını sürətlənəcək.

- **Tariximiz, mədəniyyətimiz haqqında nə bilirsiniz? Burada olduğunuz müddətdə vaxt tapıb regionlara safər edə bildinizmi?**

- Təbii ki, Azərbaycanın tarixi ilə tanış olmuşam, ölkənin islam mədəniyyətində rolu məlumdur. Səudiyyə Ərəbistanı və Azərbaycan yaxın tarixə və mədəniyyətə malikdir. İslam dini, həmçinin Azərbaycanın orta əsrlərdə qələmə alınmış mədəniyyət nümunələri və Quranı-Kərimin dili olan ərəb dili bizim orta q dərəcəyəmizdir. Regionlarımızla tanışlığa gəlincə, imkan tapıb Qəbələ, Quba, Lənkəran kimi turizm bölgələrinə səyahət etmişəm. Orada gözəl təbiət, çoxlu axar çay, dəyişkən hava, münasib şərait və qonaqpərvərlik görmüşəm. Bununla yanaşı, Azərbaycan xalq yaradıcılığı nümunələrinin nümayiş olunduğu tədbirlərdə iştirak edirəm.

- **Mədəniyyət sahəsində bir çox oxşarlıqlar yənaşı, ölkələrimizin milli mətbəxləri də bənzərlər...**

- Allaha şükür, yeməklə bağlı burada heç bir çətinliklə üzlənməmişəm. Əksinə, mən deyirdim ki, buradakı yeməklərin keyfiyyəti yüksəkdir, təzə tərəvəz, növbədən meyvə, ət məhsulları var. Yeməklərdən ən xoşladığımı isə plov, sac yeməyi, dolma və qutabdır.

A.SULTANOVA

BP-nin əməliyyatçısı olduğu Bakı-Tbilisi-Ceyhan şirkəti (BTC Co.) məmnuniyyətlə elan edir ki, BTC vasitəsilə ixrac olunan neftin yükləndiyi 2500-cü tanker dünən Türkiyənin Ceyhan terminalından yola düşüb.

“Vinga” adlı tanker 15 aprel tarixində Ceyhan dəniz terminalına gəlib və dünən neftin yüklənməsi başa çatdıqdan sonra İspaniyaya yola düşüb. Bu tankera Bakı yaxınlığındakı Səngəçal terminalından Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyədən keçməklə Ceyhan terminalına ixrac edilən 735 000 barel neft yüklənib. “Vinga” tankeri-

nə yüklənmiş xam neft Azərbaycan Dövlət Neft Fonduna məxsusdur.

BTC vasitəsilə nəql olunan və Ceyhan terminalından dünya bazarlarına yola salınan neft əsasən Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı Azəri-Çıraq-Günəşli (AÇG) və Şahdəniz yataqlarından hasil edilir.

1768 km uzunluğa malik BTC boru kəməri 2006-cı ilin iyun ayından istismara verilib. Həmin vaxtdan etibarən BTC boru kəməri ümumilikdə 1,9 milyard bareldən artıq (256 milyon ton) xam neft nəql edərək dünya bazarlarına göndərib. BP-nin Midstrim əmə-

BTC Ceyhandan 2500-cü tankeri yola saldı

liyyatları üzrə vitse-prezidenti Kreyq Viqqz deyir: “Fəaliyyət göstərdiyi səkkiz il ərzində BTC çox yüksək səmərəlilik nümayiş etdirib. Ceyhandan 2500-cü tankerin yola salınması bu dünya səviyyəli obyektin nail olduğu əlamətdir bir hadisədir. Biz bu boru kəmərinin inşaatı etdiyimiz vaxt onu nəhəng texniki nailiyyət kimi təsvir etmişdik. İndi isə, səkkiz illik təhlükəsiz və etibarlı fəaliyyətdən sonra, onu üç ölkə – Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə boyunca vahid bir heyət tərəfindən idarə olunan səmərəli və dünya səviyyəli əməliyyatların yüksək nümunəsi adlandırmaq mümkündür. Fərsətdən istifadə edərək, mən bizim BTC üzrə əməliyyatları heyətinə əməyin təhlükəsizliyi üzrə əldə etdikləri mükəmməl göstəricilərə və əməliyyat səmərəliliyinə görə təşəkkür etmək istəyirəm. Bu heyətə boru kəmərinin və onun bütün qurğularının gecə və

gündüz sakit və səmərəli şəkildə işləməsi üçün xidmət göstərən yüzlərlə insan daxilidir. Mən, həmçinin boru kəmərinin Türkiyə hissəsinin və Ceyhan terminalının əməliyyatçısı olan Botaş İnter-nəşnl Limitid (BİL) şirkətinə bu mühüm uğurların əldə olunmasında əməyinə görə təşəkkür etmək istərdim.

Bu əlamətdar nailiyyətlə yanaşı, BTC üç ölkə boyunca yerli icmalarda sənaye və bazarların yaradılması, sosial infrastruktur çıxışının artırılması və onların özləri üçün davamlı gəlirlər yaratmasına dəstək verilməsi istiqamətində mühüm davamlı inkişaf tədbirləri həyata keçirilib. Mən boru kəməri boyunca yaşayan bütün icmalara göstərdikləri dəstəyə və əməkdaşlığa görə təşəkkür edirəm. BTC bu mükəmməl əməkdaşlığın gələcəkdə də davam edəcəyinə ümidlə baxır.”

Banklar komissiyalardan imtina etməyə başlayır

Azərbaycanda avtomobil kreditlərinin şərtlərinin sərtləşdirilməsi nəticəsində bazar da mövqeyini qoruyub saxlamaq niyyətində olan banklar kredit verilən zaman tutulan komissiyaları ləğv etməklə və kredit faizlərini endirməklə bu krediti satmağa başlayırlar.

Artıq Bank VTB (Azərbaycan) “Bank komissiyasına YOX deyək!” aksiyası çərçivəsində avtokreditlər üzrə illik faiz dərəcələrini azaltmışdır. Bankdan bildirilib ki, komissiya tutulmadan və bankın standart

şərtlərindən fərqlənən faiz dərəcələri ilə avtomobil əldə etmək mümkündür. Avtomobil əldə etmək arzusunda olan hər kəs şəxsiyyəti və sürücülük hüququnu təsdiq edən sənədlər arasında 15 dəqiqə ərzində illik faiz dərəcəsi 15%-dan başlayaraq avtokredit əldə edə bilər. Qeyd edək ki, avtokreditlərdə ilkin ödəniş 40 faizdən başlayır.

Bank VTB (Azərbaycan) hazırda əsas avtokreditör-lərdən biridir və ölkənin əsas avtosalonları ilə işləyir.

Nar Mobile hücumu keçib

Mobil nömrə daşınması xidməti gözlənilmədi kimi, mobil rabitə operatorlarının korporativ müştəriləri arasında aktivləşir. Fərsətdən əldən vermək istəməyən “Azerfon” şirkəti (Nar Mobile) sanki hücumu keçərək, aqressiv korporativ satış siyasəti tətbiq etməyə başlayıb.

Şirkətin Satış üzrə Baş müdiri Leyla Nəsrullayeva bildirib ki, ilk növbədə şirkətlərə baş çəkilərək onların istəkləri öyrənilir və sonra ehtiyaclarına uyğun təkliflər hazırlanır:

“Biz gözləmirik ki, müştəri bizim yanımıza gəlsin, biz müştərinin yanına gedirik. Onun istəklərini incələyib, xüsusi təklif ilə çıxış edirik”.

Leyla Nəsrullayeva söyləyib ki, əvvəllər hər bir operator 3-4 təklif ilə bazarı çaxırdı. Bu təkliflərin şərtləri əsasən şirkətlərin işçilərinin sayına görə fərqlənirdi. Məsələn, 50 nəfər işçisi olan şirkətə bir, 200 nəfər işçisi olan şirkətə isə nisbətən sərfəli olan başqa bir təklif verirdi.

“İndi isə biz şirkətlərə baş çəkib, onların istəklərini qəbul edib, uyğun təkliflər hazırlayıq. Məsələn, şirkəti çətinləşdirən çox olduğu şirkətlər üçün münasib qiymət çıxardırıq. Yaxud, onlar üçün əzəl data xidmətləri təklif edirik. Kiçik şirkətlərə İT şöbələrini yaratmaq çətinidir, sistemi qurmaq onlara baha başa gəlir. Biz kiçik şirkətlərə verəcəyimiz təkliflərimizə konsaltinq və İT xidmətlərini

də əlavə edirik”, - xanım Nəsrullayeva deyib.

STP-DƏ WI-Fİ ŞƏBƏKƏSİNİN QURULMASI İSTİQAMƏTİNDƏ İŞLƏR GÖRÜLÜR

“Azerfon”-nun Satış üzrə Baş müdiri əlavə edib ki, bu yaxınlarda Sumqayıt Texnologiyalar Parkında (STP) böyük layihə reallaşdırılacaq: “Biz parkın ərazisində Wi-Fi şəbəkəsinin qurulmasını istiqamətində işlər görürük. Əslində, bu istəklə mobil operatorların xidmətlərinə aid olmayan istəkdir. Amma biz bu xidməti də göstərməyə hazırıq”.

“BİZDƏN QAÇAN MÜŞƏRİ AZDIR”

Leyla Nəsrullayeva söyləyib ki, Mobil nömrə daşınması xidməti Nar Mobile-in xeyrinə olub.

“Mən açığını deyim, Nar Mobile ən sərfəli təkliflər ilə bazarı girir. Ona görə bizdən qaçan müştəri azdır, bizə gələn müştəri çoxdur”, - o deyib.

“FƏRDI ABONENTLƏR DƏ NÖMRƏ DAŞINMASINDA AKTİVLƏŞƏCƏKLƏR”

Leyla Nəsrullayeva qeyd edib ki, Mobil nömrə daşınması xidməti korporativ sektordə hərəkətilik yaratsa da, hələlik bunu fərdi müştərilər (abonentlər) barəsində demək olmas: “Bütün dünyada yeni xidmətlərin bazar da yerini tutması zaman tələb edir. Ola bilər ki, 6-7 ay sonra fərdi müştərilər də bu xidmətdən daha

çox faydalanmağa başlayacaqlar. Onlar hələ buna öyrəşməyiblər. Fikirliyərlər ki, nömrə daşınmaq uzun və mürəkkəb bir prosesdir. Əslində isə, proses çox yüngüldür”.

İNDİ SİM KARTLAR DAHA ÇOX CİHAZLAR ÜÇÜN ALINIR

Nar Mobile-in satışlarına toxunan Leyla Nəsrullayeva bildirib ki, keçən ilin və ilin birinci rübünün nəticələri üzrə abonentlərin sayının artımına görə, Nar Mobile digər iki mobil operatorndan öndədir. Sim kartların satışının artması isə əsasən cihazların sayının artması hesabına baş verir.

“Üç il əvvəl bir ailənin bir-iki üzvündə mobil telefon vardı. İndi isə, demək olar ki, ailənin hər bir üzvündə mobil telefon, planşet, notbuk, fotoaparət və s. cihazlar var. Bu cihazların da sim kart dəstəyi var. Bu səbəbdən abonentlərin sayı cihazların sayının artması hesabına çoxalır”, - Leyla Nəsrullayeva söyləyib.

Bakı-Dnepropetrovsk aviareysi açılır

Ukraynanın “Dniproavia” şirkəti mayın 17-dən Dnepropetrovsk-Bakı-Dnepropetrovsk marşrutu üzrə müntəzəm uçuşlara başlayır.

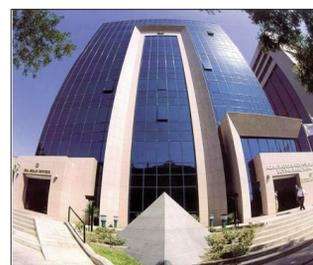
Hazırda Ukrayna şəhərlərindən yalnız Kiyevə Bakıdan uçuşlar var.

Əvvəllər Simferopola da reyslər olurdu, lakin Kırım hadisələrindən sonra bu reys dayandırılıb.

İyundan Bakı-Lvov mövsümi aviamarşrutu da açılacaq.

Azərbaycan Beynəlxalq Bankının aktivləri 23% artıb

Azərbaycan Beynəlxalq Bankının (ABB) aktivləri aprel ayının 1-nə 7,648 mlrd. manata çatıb ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 22,8% çoxdur.

Bu barədə bankın mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Bankın kredit portfeli illik müqayisədə 28,2% artaraq 5,155 mlrd. manata çatıb. Bu ilin ilk üç

ay ərzində fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər 557,2 mln. manat təşkil edib.

Hesabat dövründə əhalinin bankdakı əmanətlərinin həcmi 1,542 mlrd. manata bərabər olub ki, bu da 2013-cü il aprelin 1-nə nisbətən 8,7% çoxdur.

Bankın məcmu kapitalı il ərzində 27,1% artaraq 950,6 mln. manata yüksəlib. Azərbaycan Beynəlxalq Bankının nizamnamə kapitalının həcmi 499,8 mln. manata çatdırılıb. Bankın gəlirləri 143,97 mln. manat təşkil edib. ABB-nin xalis mənfəəti 2014-cü il aprelin 1-nə 12,3 mln. manata çatıb.

Aprelin 1-nə ABB-nin 2 041 206 aktiv plastik kartı olub. Hazırda kartların xidməti üzrə şəbəkə 697 bankomat və 5123 POS-terminaldan ibarətdir.

Sığorta bazarı 15,4% böyüyüb

2014-cü ilin ilk rübündə Azərbaycanın 28 sığorta şirkəti tərəfindən 117,94 milyon manat sığorta haqları hesablanmışdır.

Dövlət Sığorta Nəzarəti Xidmətinin hesabatına görə, hesablanmış sığorta haqları ötən ilin analoji dövrü ilə müqayisədə 15,74 milyon manat və ya 15,4% çoxdur.

Birinci rübə sığorta şirkətlərinin ödənişləri 25,4 milyon manat təşkil etmişdir, bu da ötən ilin birinci rübü ilə müqayisədə 3,16 milyon manat və ya 12,4% çoxdur.

İCBARİ SİĞORTALAR 10 FAİZDƏN AZ ARTIB

Yanvar-mart ayları ərzində köntüllü sığortalara üzrə 87,14 milyon manat, icbari sığortalara üzrə isə 30,8 milyon manat sığorta haqları hesablanmışdır. Ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə köntüllü sığortalara üzrə hesablanmış sığorta haqları 13,1 milyon manat və ya 17,7%, icbari sığortalara üzrə isə 2,62 milyon manat və ya 9,3%

artmışdır.

Sığorta bazarında artım əsasən köntüllü həyat və tibbi sığortanın hesabına baş vermişdir. Birinci rübə köntüllü həyat sığortası üzrə hesablanmış sığorta haqları 20,8 milyon manat təşkil etmişdir ki, bu da ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 8,7 milyon manat və ya 72% çoxdur. Tibbi sığorta üzrə hesablanmış sığorta haqları isə müqayisə olunan dövürdə 4,2 milyon manat və ya 13,3% artmışdır.

2013-cü ilin ilk rübündə Azərbaycan sığorta şirkətləri avtonoqliyət vasitələrinin sığortası üzrə 8,18 milyon manat

sığorta haqları toplayıblar. Bu da 2013-cü ilin birinci rübü ilə müqayisədə 15,2% azdır. Halbuki, sığorta şirkətləri ötən ilin ilk rübü avtonoqliyət vasitələrinin sığortası üzrə 10,94 milyon manat sığorta haqqı toplamışdılar.

“PAŞA SİĞORTA” LİDER OLARAQ QALIR

Birinci rübə ən çox sığorta haqlarını 27,42 milyon manat olmaqla “PAŞA Sığorta” şirkəti hesablamışdır. Sonrakı yerlərdə “Atəşgah Həyat” (15,05 milyon manat), “PAŞA Həyat Sığorta” (9,09 milyon manat), Azsığorta (8,75 milyon manat) və Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti (8,04 milyon manat) gəlmişdir.

"PAŞA Həyat"a "Milli irs" mükafatı təqdim edilib

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin və "PAŞA Həyat Sığorta" şirkətinin təşkilatçılığı, Abidələr və Tarixi Yerlər üzrə Beynəlxalq Şüuranın (ICOMOS) dəstəyi ilə Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində "18 aprel-Beynəlxalq Abidələr və Tarixi Yerlər Günü"nə həsr olunmuş təntənəli bayram mərasimini keçirilib.

Tədbirdə çıxış edən mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev Bakıda keçirilən bu tədbiri əlamətdar hadisə kimi qiymətləndirib. Ölkədə tarixi abidələrin mühafizəsi və bərpası istiqamətində görülən işlərdən danışan Ə.Qarayev Prezident İlham Əliyevin milli mədəni irsin qorunmasını təmin etmək, "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" İnkişaf Konsepsiyasını həyata keçirmək məqsədi ilə ölkə başçısının müvafiq sərəncamı ilə təsdiq olunmuş "Daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin bərpası, qorunması, tarix və mədəniyyət qorularının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və inkişafına dair 2014-2020-ci illər üzrə Dövlət

Turizm Nazirliyinin və "PAŞA Həyat Sığorta" ASC-nin dəstəyi ilə "İrs" Nəşriyyat Evinin layihəsi olan "Qobustan - minilliyin kitabı" və "Qədim qalanın yuxuları" kitablarının təqdimatı keçirilib. Azərbaycan və ingilis dilində nəşr olunmuş kitabların layihə rəhbərləri Musa Mərcanlı və Yan Pirt nəşrlərin Azərbaycan mədəniyyətini təbliğ etmək baxımından böyük əhəmiyyət daşıdığını qeyd ediblər və bildiriblər ki, bu cür layihələr gələcəkdə də davam etdiriləcək.

Daha sonra "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruyucu İdarəsinə "Azərbaycanın mədəni irs abidələrinin mühafizəsi, bərpası və istifadəsində xidmətlərə görə" nominasiyası, "PAŞA Həyat Sığorta" ASC-yə "Azərbaycanın mədəni irsinin təbliğində xidmətlərə görə" nominasiyası və "İrs" Beynəlxalq Azərbaycan jurnalının redaksiyasına "Azərbaycanın mədəni irsinin tədqiqindəki xidmətlərə görə" nominasiyası üzrə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təsis etdiyi "Milli irs" mükafatı təqdim edilib.

Mən istəyirəm ki, hər bir şəhərə, hər bir kəndə 24 saat fasiləsiz su verilsin... Azərbaycan əhalisinə veriləcək su Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının standartlarına uyğun olmalıdır.

İlham ƏLİYEV

Su əvəz edilməz həyat mənbəyidir. Susuz canlı aləmin var olduğunu təsəvvür etməyə belə mümkün deyildir. Canlı aləm yaranmamışdan əvvəl onun əsas tələbatı olan su yaranmışdır. Su hər şeydir. Bu saf nemət təkcə qida məhsulu deyil, həm də təmizlik, sağlamlıq və gözəllikdir. Bəs, Allahın bizə bəxş etdiyi bu əvəzsiz nemətin qədrini necə bilirək, onu necə

nologiyalar üzərində işlənilməkdədir. Əminəm ki, bugünkü konfransda su ehtiyatlarının inteqrasiyalı idarə edilməsi problemləri, içməli su emalınnovativ texnologiyalar, su təchizatı, tullantı və yağış suları şəbəkələrinin səmərəli idarəetmə metodları, SCADA və Coğrafi İnformasiya sistemləri, tullantı sularının təmizlənməsi və müxtəlif məqsədlər üçün təkrar istifadəsi, həyata keçirilən layihələr çərçivəsində ətraf mühitin

Su həyatımızın ən böyük ehtiyacıdır

qiymətləndirir və necə qoruyuruq? Nəzərə almaq lazımdır ki, suyun ekoloji cəhətdən təmizliyi bütün canlı aləmin yaşayması və qorunması deməkdir.

BMT-nin Baş Assambleyası 1993-cü il 22 mart tarixini Ümumdünya Su Günü elan edib və həmin ildən 22 Mart Ümumdünya Su Günü kimi qeyd olunur. Belə bir qərarın qəbul edilməsinə səbəb içməli suyun bəşəriyyət üçün nə qədər böyük əhəmiyyət kəsb etdiyi dünyəvi icmalarıyının diqqətinə çatdırmaq idi. Bu gün içməli su ehtiyatlarının çatışmazlığı və tükanməklə təhlükəsi XXI əsrdə dünyada global məsələ kimi diqqət mərkəzindədir. Hər bir insanın gündəlik içməli suya tələbatı 2-4 litrdir. Dünyada hal-hazırda 2 milyarddan çox insan sudan kərlük çəkir. Və alimlərin fikrinə görə, su qıtlığı getdikcə daha çox hissə olunmağa başlayacaq. Müəyyən edilmişdir ki, su ehtiyatlarının azalmasına səbəb dünya əhalisinin sürətlə artması, ətraf mühitin çirklənməsi, suyun qeyri-bərabər şəkildə istifadəsidir. Ehtimal olunur ki, gələcək zamanlarda global iqlim dəyişmələri nəticəsində də su ehtiyatlarımızın 20% azalacaq.

Azərbaycan da su ehtiyatları ilə o qədər zəngin deyil. Bir çox dağlıq ərazilərdə hiss olunmasa da, düzən ərazilərdə və şəhərlərdə su ehtiyatları nəzərə cərpacaq dərəcədə problem yaradır. Azərbaycanı da su ehtiyatlarının qeyri-bərabər paylanması və məhdud ehtiyatlara malik olması su çatışmazlığına gətirib çıxarır.

Ölkəmizin yerüstü su ehtiyatları 30 kub. km.-dir ki, onların da mənbələrini çaylar, göllər, su anbarları və buzlaqlar təşkil edir. Şirin su ehtiyatlarının 70%-i ölkə xaricinin payına düşür ki, bu mənbələr də Kür, Araz, Qanux və Samur çaylarıdır. Nəzərə alsaq ki, Kür çayı mənbəyini Türkiyənin Qızılçay dağının yamacından götürür. Araz çayı Türkiyənin Ərzurum dağlarından, Qanux çayı Kürün ən böyük qolu olub, başlan-

ğımı Gürcüstan ərazisindəki Baş Qafqaz silsiləsinin Barba dağından, Samur çayı isə öz mənbəyini Dağstan ərazisindən götürür, onda buna əsasən deyə bilərik ki, su dövlət üçün ən önəmli strateji əhəmiyyətli məsələdir.

Azərbaycanın içməli su mənbələrindən əsası Kür çayının suudur ki, bu çayın suyu Gürcüstan və Ermənistanın sənaye və məişət tullantıları ilə çirkləndirilir. Digər içməli su ehtiyatımız isə Araz çayı hesabınadır ki, bu çay da İran və Ermənistan ərazilərində çirklənməyə məruz qalır. Dağstan ərazisindən gələn Samur çayında da çirklənmə özüünü göstərir. Bəzən bu çayların ətrafında yerləşən kənd sakinləri təmizlənməmiş suların istifadə edərək, öz həyatlarını təhlükə ilə üz-üzə qoyurlar.

Azərbaycanda illik istifadə olunan su mənbələrinə malik olmaq məqsədilə bir sıra çayların üzərində su anbarları yaradılıb. Respublikamızda 140-a qədər su anbarı var.

Bakı şəhərinin təmin edən məişət sularından ən təmizləri aşağıdakılardır: X Ceyranbatan su anbarı; X Kür I; X Kür II; X Dövlət Oğuz-Qəbələ-Bakı su kaməri;

Ceyranbatan su anbarı: tutumu 186 mln. m³, faydalı həcmi 150 mln. m³ olan su anbarıdır. Mənbəyini Samurçay, Volvələçay, Qudyalçay çaylarından götürən Samur-Abşeron kanalıdır.

Taxtakörpü su anbarı: öz mənbəyini Samur çayından götürən su Volvələçay-Taxtakörpü kanalı ilə Taxtakörpü su anbarına ötürülür. Bakı və Sumqayıt şəhərlərini içməli su ilə təmin etmək məqsədilə Şabran rayonunda tikilib.

Oğuz-Qəbələ-Bakı Su kaməri: Oğuz-Qəbələ zonasının yeraltı sularından istifadə edib, əhalini su ilə təmin etmək məqsədilə tikilmişdir. Oğuz-Qəbələ-Bakı kaməri ilə Bakı şəhərinə verilən suyun keyfiyyəti Dünya Səhiyyə Təşkilatının standartlarına tam uyğundur.

Azərbaycanın başqa regionlarını da su ilə təmin

etmək məqsədilə ayrı-ayrı rayonlarda su anbarları fəaliyyət göstərir. Bunlardan biri Mingçevir su anbarıdır ki, bu anbar əsas təminatından başqa, Mingçevir şəhərinin içməli su ilə təminatı edir. Lakin Mingçevir su anbarından aşağı tərəf istiqamətdə olan Kür çayının çirklənməmiş suyu əhali tərəfindən içməli su mənbəyi kimi istifadə edilir ki, bu da əhalinin sağlamlığı üçün təhlükəlidir.

Azərbaycanın su ilə bağlı gələcək strategiyası belədir: 2018-ci ilə qədər suyun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasına nail olmaq, 2030-cu ilə qədər isə su obyektinin əsas hissələrində təmiz suya nail olub, Azərbaycan əhalisinin təhlükəsiz su ilə təminatı etmək.

Elə bu məqsədlə də aprelin 11-də Azərbaycanın II Xəzər Beynəlxalq Su Texnologiyaları konfransı keçirilib. Bu konfransda su sektoru ilə əlaqəli bir sıra beynəlxalq qurumların rəhbərləri iştirak edib.

Konfransda Abid Şərifov qeyd edib ki, yaxın zamanlarda Ceyranbatan ultrasüzgüclü su kanalı istifadəyə verəcək. Həmçinin, çirkəb sularının toplanması üçün istifadə olunan mənbələr yenilənəcək. Eyni zamanda, cəmiyyətimizdə də bu problemlərlə əlaqəli elmi tədqiqatlar aparılmaqda, müasir texnologiyalar üzərində işlənilməkdədir.

"Azərsu" Açıq Şəhərdar Cəmiyyətinin sədri Qorxmaz Hüseynov bildirib ki, "Müasir dünyada elmi nailiyyətlərə, əhatəli tədqiqatlar əsaslanmadan layihələrin uğurlu həllinə nail olmaq qeyri-mümkündür. Azərbaycanın şəhərlərini, kənd və qəsəbələrini su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması layihələrində bu prinsip əsas götürülür. Bu baxımdan alim və mütəxəssislərimiz dünyanın müxtəlif ölkələrində su sektorundakı elmi nailiyyətlərini, innovativ texnologiyalarını, yeni avadanlıqların öyrənilməsi və Azərbaycanı da təbii üçün sayılmalıdır.

Eyni zamanda, cəmiyyətimizdə də bu problemlərlə əlaqəli elmi tədqiqatlar aparılmaqda, müasir tex-

qorunması problemləri əhatəli müzakirə ediləcək, uğurlu həll variantlarının tapılmasına irəliləyən doğru mühüm addımlar atılacaq."

Aprəl 14-də isə Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetində keçirilən "Su təsərrüfatı, mühəndis kommunikasiya sistemlərinin müasir problemləri və ekologiya" adlı elmi-praktiki konfransda su təsərrüfatı və ekologiya ilə bağlı bir sıra məsələlər müzakirə edilmişdir. Universitetin rektoru Gülcəhrə Məmmədova qeyd etmişdir ki, "Su təsərrüfatı Azərbaycan üçün həmişə aktual olub, ölkənin 30% ərazisi suvarma sahələrinə aiddir. Övəllər su təminatı ilə bağlı Azərbaycanın bir sıra kənd və şəhərlərində problemlər yaşandığını və hazırda bunun müsbət həllinin tapıldığını qeyd edən rektor, perspektivdə duran məsələlərə də toxundu. O, dövlət başçısı İlham Əliyevin su təsərrüfatı sahəsinə olan diqqət və qayğısını xüsusilə qeyd etdi. Tədbirdə o da vurğulandı ki, universitetdə su ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunması üsullarını öyrənən mütəxəssislər hazırlanır ki, onlar da gələcəkdə öz bilik və təvsiyələri ilə xalqa xidmət edəcəklər.

Şirin su dedikdə, bu sudan ilk növbədə içmək və məişətdə istifadə etmək nəzərdə tutulur. Su ehtiyatlarının getdikcə azalmasına qarşı görüləcək tədbirlərdən biri də sudan müxtəlif qatlı savadın artınması vacibdir. Əgər adi vətəndaşın tutmuş sahibkara qədər hamı suya qənaət vərdişlərini yiyələnsə, o zaman Azərbaycanı da istifadə olunan suyun 20% -i ilə bütün ehtiyacları ödəmək olardı.

Babazadə Nuray Az. Memarlıq və İnşaat Universitetinin ST və MKS fakültəsinin ekologiya ixtisası üzrə tələbəsi

Dünya UKRAYNA TƏZADLI ÖLKƏDİR

(Əvvəli ötən sayımızda)

Qanun hüquqi şəxslərin (sahmdar cəmiyyətlərdən başqa) təsisçilərinə öz işlərinin (özəl fəaliyyətin) açılmasına lazım olan ölçüdə və tərkibdə nizamnamə fondlarının yaradılmasına imkan verir.

Eyni zamanda, hüquqi şəxslərin yaradılması mərhələsində təsisçilərin xüsusi vəsaitlərinin məsrəfləri minimuma enir. Müxtəlif qeydiyyat fəaliyyətinin aparılmasına görə qeydiyyat rüsumunun ödənilməsi və digər ödənişlər üçün vətəndaşların vaxt məsələlərinin azaldılması məqsədi ilə qanunla dövlət qeydiyyat orqanlarında tədiyyə terminallarının qoyulması nəzərdə tutulmuşdur. Bundan əlavə, qanunvericiliklə hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatının aparılması müddəti üç gündən iki günə endirilmişdir.

Dövlət başçısının mətbuat xidmətindən bildirilir ki, qanunun təbiiq 2010-2014-cü illərdə İqtisadi islahatlar proqramının yerinə yetirilməsi ilə bağlıdır. Onun reallaşması təsərrüfatçılığın müxtəlif təşkilati-hüquqi formalarının yaradılması üzrə qaydaların sadələşdirilməsinə və optimallaşdırılmasına imkan verəcəkdir. Bu isə öz növbəsində özəl fəaliyyətin başlanılması üçün sahibkarları stimullaşdıracaq və biznesə başlamaq üçün şərtlərin təmizlənməsi, özəl fəaliyyətin təminatı üçün şərtlərin təmizlənməsi, özəl fəaliyyətin təminatı üçün şərtlərin təmizlənməsi, özəl fəaliyyətin təminatı üçün şərtlərin təmizlənməsi haqqında hökumətin təq-

dim etdiyi qanun layihəsini ikinci oxunuşda qəbul etmişdir.

Görünür, hər şey qaydasındadır. Başqa sözlə, Ukrayna inkişaf etməli və öz rifahını artırmalı, xalq isə yaxşı və şən yaşamaq, yüz minlərlə adam orta sinif təbəqəsinə keçməli idi. Lakin, necə deyirlər, hər şey kağız üzərində hamar görünürdü...

Mövcud məlumatlara görə, son zamanlar Ukraynanın 11 vilayətində yoxsulluq səviyyəsi artmışdır. Ukraynanın dörd vilayətinin: Volın, Kirovoqrada, Sumı və Xersonun əhalisinin 40%-i yoxsulluq həddini keçmişdir. Hətta, Suma və Xerson vilayətlərində əhalinin yarıya qədər yoxsulluq həddində yaşayır.

Bu məlumatları hər hansı bir məsuliyyətsiz nəşr yox, müvafiq audit apararaq Ukrayna Hesablama Palatası yaymışdır. Hesablama palatasında qeyd edilir ki, 2000-ci ildə Ukrayna BMT-nin Minilliyin Bəyannaməsinə qoşulmuşdur ki, bunun da məqsədlərindən biri dünyada ifrat yoxsulluğun və aclığın kökünü kəsilməsidir.

Təzliklə Ukraynada yoxsulluğun aradan qaldırılması strategiyası və 2002-2009-cu illərdə onun təmin edilməsinin kompleks proqramı təsdiq olundu. Lakin təhlil göstərdi ki, proqramın

vəzifələri yerinə yetirilmədi, strateji istiqamətlərə nail olunmadı. Kompleks proqramın bütün fəaliyyət mərhələlərində onun müəyyən etdiyi yoxsulluq səviyyəsi göstəricilərinə bir dəfə də olsun nail olunmamışdır.

Hətta, qeyd edilməlidir ki, Əmək Nazirliyinin və İqtisadiyyat Nazirliyinin əsasız və məsuliyyətsiz idarəetmə qərarları nəticəsində kompleks proqram məqsədi dövlət proqramı statusunu itirdi ki, bu da onun maliyyə təminatının və tədbirlərinin yerinə yetirilməsinə öz təsirini göstərdi.

Hesablama Palatasının məlumatlarına görə, 2011-ci ildə əhalinin təxminən 25%-i yoxsulluq həddində yaşayırdı. Ölkə vətəndaşlarının hər səkkiz nəfərindən biri ifrat yoxsulluq həddinə aid hesab olunurdu. Hesablama Palatasının mütəxəssislərinin qeyd etdiyi kimi, 2010-cu ildə nəzərdə tutulan yoxsulluq səviyyəsinin 21,5%-ə, ifrat yoxsulluq səviyyəsinin isə 3%-ə enməsinə nail olunmadı.

Kompleks Proqramın başlıca istiqamətlərindən biri əmək fəaliyyətindən əldə edilən gəlirlərin artması idi. Lakin təhlil göstərdi ki, faktiki olaraq əhalinin gəlirlərinin strukturunda əmək haqqının payı azalmağa doğru meyil edir, bununla belə sosial müavinətlərin və digər cari transferlərin payı artır.

(ardı var)

BDU-nun dosenti F.QARAYEV

IDEAL DIZAYN
Daimi tərəfdaşınız

Ofis mebeli və layihələr

- Metal dolablar
- Metal stellaj sistemi
- Metal tumbalar
- Metal seyflər
- Metal masalar

Tel.: 012 480 37 55
E-mail: office@idealdizayn.az
www.idealdizayn.az

<p>Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin İqtisadi siyasət komitəsinin sədri, akademik Ziyad Səmədzadə Milli Məclisin sədri</p> <p style="text-align: center;">RƏFİQƏ XANIMIN</p> <p>vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.</p>	<p>Professor Elşən Hacıadə "Azərbaycan" qəzetinin baş redaktor müavini Amil Novruzova anası</p> <p style="text-align: center;">ƏMİNƏ XANIMIN</p> <p>vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.</p>	<p>Oqtay Orucly Vergilər Nazirliyinin Analitik-informasiya şöbəsinin rəisi Mehdi Mirsəlimov atası</p> <p style="text-align: center;">RAMİZ MİRSƏLİMOVUN</p> <p>vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.</p>
<p>Professor Fuad Hacıadə və professor Elşən Hacıadə İsmayıl rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Mirdamət Sadiqova azizi</p> <p style="text-align: center;">ZƏHRƏ XANIMIN</p> <p>vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.</p>	<p>Professor Elşən Hacıadə nəqliyyat nazirinin müavini Musa Pənahova anası</p> <p style="text-align: center;">MÜSƏMBƏR XANIMIN</p> <p>vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.</p>	<p>ADNA-nın "Maşınqayırma sənayesinin iqtisadiyyatı və menecment" kafedrasının əməkdaşları həmin kafedranın dosenti Firudin Babayevə bacısı</p> <p style="text-align: center;">VƏZİFİNİN</p> <p>vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.</p>
<p>Professor Fuad Hacıadə və professor Elşən Hacıadə Vergilər Nazirliyinin Analitik-informasiya şöbəsinin rəisi Mehdi Mirsəlimov atası, görkəmli alim, professor</p> <p style="text-align: center;">RAMİZ MİRSƏLİMOVUN</p> <p>vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.</p>	<p>"İqtisadiyyat" qəzetinin kollektivi Vergilər Nazirliyinin Analitik-informasiya şöbəsinin rəisi Mehdi Mirsəlimov atası</p> <p style="text-align: center;">RAMİZ MİRSƏLİMOVUN</p> <p>vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.</p>	

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

Təsisçi:
akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ
Baş redaktor: **Aytən SƏMƏDZADƏ**

ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI:
Akif Musayev, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacıadə, Elşad Səmədzadə, Müşfiq Atakişiyev, Məmmədhasən Meybullayev, Mirdamət Sadiqov, Mehriban Alişanova, Xanhişeyn Kazımlı, Mehdi Əhmədov, Şahzadə Əliyev, Amil Mehərramov, Rıfət Quliyev, Mirqasım Vahabov, Rauf Əliyev, Süleyman Qasımov, Cahangir Qocayev.

Kompüter
mərkəzinin direktoru:
Oqtay ORUCLU
oktay_oruc@mail.ru

Redaksiyanın ünvanı:
Əliyev Əliyev küçəsi, 3
Redaksiya: 566-09-60
Ünvanı şöbə: 514-14-27 (fax)
Mühasibatlıq: 566-63-08

Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafehinə uyğun gəlməlidir.
"İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və sahifələnməmiş, "Zaman-Azər" MMC firmasının mətbəəsində çap edilmişdir.
Lisensiyası: 022201 İndeks: 0355 Tiraaj: 5048

Aforizmlər

(Əvvəli ötən sayımızda)

26. Bir adama yaxşılıq etmək istəyirsənsə, ona balıq vermə, balıq tutmağı öyrət. *(Konfutsi)*

27. Dərin olan quyu deyil, qısa olan ipdir. *(Konfutsi)*

28. Nə axtardığını bilməyən tapdığını anlaya bilməz. *(Konfutsi)*

29. Bir yerdə kiçik insanların böyük kölgələri varsa, o yerdə günəş batır deməkdir. *(Konfutsi)*

30. Çox danışan çox səhv buraxar. *(Çin atalar sözü)*

31. Min kilometrlik bir səfər ilk addımla başlayır. *(Çin atalar sözü)*

32. Birini işarə edib günahlandırarkən diqqət edin, digər üç barmağınız sizi göstərir. *(Çin atalar sözü)*

33. Bir illik varlıq istəsən ağac, yüz illik varlıq istəsən insan yetişdir. *(Çin atalar sözü)*

34. Qorpan bir ipə sıx düyün vursanız, ipin ən möhkəm yeri artıq bu düyündür. Amma ipə hər toxunuşunuzda canınızı ağrıdan tək nöqtə yenə o düyündür. *(Çin atalar sözü)*

35. Qaranlıq otaqda qara pişiyi tapmaq çətin, üstəlik pişik orda olmasa... *(Konfutsi)*

36. Ən böyük bədbəxtlik hər şeydən narazı olmaqdır. *(Lao-szi)*

37. Böyük adamın böyüklüyü kiçik adamlarla rəftarında aşkara çıxır. *(Karleyl)*

38. Ən mükəmməl ədalət vicdandır. *(Viktor Mari Hüqo)*

39. Bir səhvə yol verməkdənsə, iki dəfə soruşmaq yaxşıdır. *(Alman atalar sözü)*

40. Hər bir müdrikiyin əsası səbirdir. *(Platon)*

41. İnsanın ən böyük üstünlüyü danışa bilməsidir. *(Platon)*

42. Uğurun sirri səbirli olmaqdadır. *(Bencamin Dizraeli)*

43. Kim öz uğuruna inanırsa, gec-tez onu əldə edəcək. *(Kristian Fridrix Gebbel)*

44. Zərərli yeməyi az yemək faydalı yeməyi çox yeməkdən yaxşıdır. *(Sokrat)*

45. Ən böyük ümid ümitsizlik üzərində qələbədir. *(Jorj Bernanos)*

Fikrət Rövşən oğlu
SƏMƏDZADƏ

Dünya inciləri

Etibarsızdır

Dünya inciləri

